ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5908 ՅՈՒՆԻՍ 24 / 7 ՅՈՒԼԻՍ 1905 ՈՒՐԲԱԹ 4 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1323 ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5908

درعلیه غلطه ده ﴿ آره ولك ﴾ غزته سی اداره خانه سنه

Նամակ, հաշիւ եւ ամէն գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քարաքէօյ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղեկանքի Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան:

20 ՓԱՐԱ 20

ՀԱՍՈՅԹԻ ԱՂԲԻՒՐ ՄԸ

Հիւանդանոցի 1904 տարուայ տեղեկագրին հրատարակութեանը առթիւ պատշաճ կը դատենք նորէն ներգրաւել խնդիր մը՝ որ Հիւանդանոցի հասոյթներու մէկ ճիւղին կը վերաբերի։

Քանի մը ամիսներ առաջ Ս. Փրկչի 1903 տարուայ տեղեկագրին մէջ «փոխան ծաղկեպսակի եւ ծաղկեփնջի» գլխուն տակ աւելի քան 70,000 ղրուշի հասոյթ մը՝ քաջ էինք թէ արդարութեան պարտք մըն է յիշատակել թէ հասոյթի այդ ճիւղը Ց. Գալըգճեան էֆ.ի թելադրութեան արդիւնքն է, քանի որ ինքն էր որ առաջին անգամ յղացաւ այդ գաղափարը եւ առաջարկեց Արեւելքի մէջ։ Ըսած էինք նաեւ թէ երբ ամենափոքր նուիրատուութիւն ընող մը շնորհակալութեամբ կը յիշատակուի, պէտք չէ մոռցուած թողուլ այնպիսի մէկը՝ որ տարեկան 70,000 ղրուշէ աւելի գումարի մը անսպառ եւ անվտանգ արտադրութեան պատճառ եղած է, առաջարկելով հանրութեան՝ նուէր մը ընել Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցին, փոխան ծաղկեպսակի եւ ծաղկեփնջի եւ այդ առաջարկը պաշտպանելով նախանձախնդիր ընդդիմախօսներու դէմ։

Մեր այս դիտողութեան եւ թելադրութեան արդիւնքը կը յուսայինք տեսնել այն ատեն, երբ Հիւանդանոցի յաջորդ տեղեկագիրը հրապարակ ելլէր։ Մինչեւ այն ատեն ուրախ էինք տեսնելով թէ բոլոր ազգային շրջանակներու մէջ լաւ ընդունելութիւն գտած էր մեր ըրած դիտողութիւնը եւ առաջարկը։ Հետեւաբար քաջայոյս էինք թէ Ց. Գալըգճեան էֆ.ի անուան արժանաւոր յիշատակութիւն մը կ'արձանագրուի հասոյթներու այդ ճիւղին առընթեր՝ ոչ միայն իւրաքանչիւր տեղեկագրի մէջ, այլ եւ բարեգործական նոյն հաստատութեան տոմարներուն եւ արձանագրութիւններուն մէջ անգամ։

Դարձեալ շատ գոհ մնացեր էինք որ մեր յարգելի պաշտօնակից «Մանզումէի Էֆքեար»ի խմբագրութիւնն ալ մասնաւոր յօդուածով մը աննախանձաբար արձագանգ եղած էր մեր ըրած առաջարկութեան, եւ իր կողմէն ալ չէր մոռցած Գալըգճեան էֆ.ի նկատմամբ արդարութեան այդ պարտքին հատուցման անխափանելի պէտքը։ Պաշտօնակցական այսպիսի համերաշխութեան համար մեր յատուկ գոհունակութիւնը յայտնելով, տարակոյս չունինք թէ մեր միւս պաշտօնակիցներն ալ նոյնքան համամիտ են այս գաղափարին ու առաջարկութեան, անհերքելի կերպով գիտնալով ամէնքն ալ թէ լոկ Գալըգճեան էֆ.ի մտքին երկանց արդիւնքն է «փոխան ծաղկեպսակի եւ ծաղկեփնջի» հասոյթին ճիւղը, որ այնքան բեղմնաւոր եւ տարուէ տարի ալ կ'աւելնայ անընդհատ եւ անսպառ։

Այս առաջարկութիւնը ըրինք մենք մանաւանդ անոր համար որ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը մասնաւոր տրամադրութիւն մը չունենի մերժելու ամէն դիտողութիւն եւ առաջարկ, երբ բանաւոր եւ արդար կամ օրինաւոր ու վայելուչ ձեւով կը ներկայանան։

Այս վստահութեամբ կը սպասէինք յաջորդ տեղեկագրին հրատարակութեանը, ինչ որ տեղի ունեցաւ Համբարձման տօնին օրն իսկ, եւ տեսնուեցաւ թէ վերոյիշեալ հասոյթի ճիւղը ա՛լ աւելի մեծ գումար մը արտադրած է՝ քան նախորդ տարի, այն է 70,000ի դէմ 90,000 ղրուշ փոխան ծաղկեպսակի եւ 6500 ղրուշ ալ փոխան ծաղկեփնջի. ըսել է մերձաւորապէս հարիւր հազար ղրուշի պատկառելի գումար մը գոյացած։

Այս հասոյթին այսքան առաւելութեան համար ամէնէն զգալի գոհունակութիւնը ա՛լ աւելի մեծ պիտի ըլլար, եթէ Գալըգճեան էֆ.ի անուան պատշաճ յիշատակութիւն մըն ալ արձանագրուած ըլլար նոյն տեղեկագրին մէջ։ Բայց թէ այս անգամ տեղեկագրին մէջ չէ եղած, առիթ պատճառ մը չէ կարծելու թէ յաջորդ տարուան տեղեկագրին մէջ ալ պիտի չըլլայ, վստահ ըլլալով Հոգաբարձութեան անկեղծ գնահատման եւ աննախանձ ոգիին վրայ։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԻԶՄԻՐԻ ՄԷՋ

Երէկ, կիրակի, առաւօտեան ժամը 9 ուկէսին Ս. Հռիփսիմեանց վարժարանին Ե. Զ. եւ Է. կարգերու անգլիերէն լեզուի գրաւոր եւ բերանացի քննութիւնները տեղի ունեցան ներկայութեամբ Ուսումնական Խորհուրդի անդամներու, Խնամակալութիւններու, ծնողքներու եւ կրթասէր անձանց։

Սպասուածէն շատ աւելի յաջողութեամբ կատարուեցան այդ քննութիւնները, շնորհիւ նոյն լեզուի ուսուցչուհի Օրիորդ Թագուհի Խանճեանի, որուն անունը առաջին անգամը չէ որ արձանագրած ենք այս սիւնակներուն մէջ։

Օրիորդ Խանճեանի համեստութիւնը չվիրաւորելու համար կը զգուշանանք երկար ներբողներ հիւսել իր ուսուցանելու կարողութեան մասին, միայն կը բաւականանանք ըսելու այն անուրանալի ճշմարտութիւնը թէ աշակերտուհիները գովելիօրէն յառաջացած են անգլիերէն լեզուին մէջ, հակառակ ժամանակացոյցին մէջ առաջին եւ երկրորդ տարիներու համար շաբաթական երկու ժամ եւ ներկայ տարեշրջանին մէջ ալ շաբաթական 3 ժամ միայն նշանակուած ըլլալուն։ Ընթերցանութեան, մասնաւորապէս արտասանութեան, թարգմանութեան, քերականութեան եւ խօսակցութեան մէջ աշակերտուհիներու արուած գովելի աշխատութիւնը ներկաներէն կողմէ գնահատուեցաւ, եւ իւրաքանչիւր ոք շնորհաւորեց Օրիորդ Թագուհի Խանճեանը, երեք տարուան մէջ այբուբենէն սկսելով արտադրած այս աչքառու արդիւնքին համար։

Չենք կրնար առանց շնորհաւորելու անցնիլ նաեւ Տիկին Մելիքեան Նուարդեանը ու Օրիորդ Հռիփսիմէ Յովհաննէսեանը՝ ձեռագործի մէջ աշակերտուհիները գովելի կերպով յառաջացուցած ըլլալնուն համար, որուն ապացոյցը կը նկատենք վարժարանին մէջ ի տես դրուած նրբահիւս ձեռագործները՝ պատրաստուած աշակերտուհիներու կողմէ։

Խղճի պարտքերնիս կատարած ըլլալու համար, անգամ մըն ալ կ'արձանագրենք հոս մեր շնորհակալութիւնները։ Վիճակիս Ուսումնական Խորհուրդի մեծայարգ անդամներու գործունէութեան համար մեր աւելի ընդարձակ տեսութիւնը վերապահած ենք յառաջիկային, պատասխանած ըլլալու համար չար բանսարկուներու, որոնք իրենց բան գործ ըրած են անուանարկել այդ պատուական մարմինը։

ԹՂԹԱԿԻՑ

Իզմիր

ՄԱՆՉ ԹԷ ԱՂՋԻԿ

Ո՞ր ընտանիքի հայր չպիտի ուզէր կանխաւ հասկնալ թէ իր ապագայ նորածինը մա՛նչ պիտի ըլլայ թէ աղջիկ։ Այս մասին ընդհանրապէս կարծիքը կը հարցնեն բժիշկին ու մանկաբարձին, թէեւ ապարդիւն կերպով։

Բէքինի ֆրանսական դեսպանատան նախկին կցորդ տօքթ. Ժ. Ժ. Մաթինեօն կ'ըսէ թէ այդ մասին ապահովուելու համար պէտք է դիմել Չինացիի մը։ Արդարեւ, այդ կարեւոր խնդիրը լուծելու համար, Չինացիները աս միջոցը գտած են,

— Նկատի առնելով կնոջ տարիքը, յղացման ժամանակը եւ լուսնին ամսաթիւը, կարելի է հաստատել թէ նորածինը մանչ պիտի ըլլայ, եթէ երբեք մօրը տարիքին վերջին թիւը եւ լուսնին ամսաթիւը՝ յղացման հաւանական ժամանակը, երկուքն ալ զոյգ կամ անզոյգ ըլլան՝ մանչ կ'ըլլայ ծնածը, հակառակ պարագային՝ աղջիկ մըն է ծնելիքը։

Նմանապէս 49ին վրայ պէտք է աւելցնել լուսնին ամսաթիւը, յետոյ ճշդօրէն անկէ հանել մօրը տարիքի թիւը եւ ինը առաջին թիւերուն գումարը։ Մնացեալը եթէ անզոյգ է, մանչ կ'ըլլայ ծնելիքը, իսկ եթէ անզոյգ՝ աղջիկ։ Ինչպէս կը տեսնուի շատ պարզ միջոց մըն է սակայն։

ՕՏԱՐ ԷՋԵՐ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Ճիզուիթները 1565 թուականին էր որ Բարիզի մէջ առաջին գոլէճը ունեցան։ Գերմանիոյ մէջ այդ միեւնոյն հայրերուն գոլէճները բացուեցան 1554ին, ինչպէս նաեւ Վիեննա, ուրկէ անցան Բրագ, Գոլոնեա, Էնկոլշթատ, Միւնիխ.

1574ին հաստատուեցաւ Լուցերնի մէջ եւ 1581ին Զուիցերիոյ Ֆրիպուրկի մէջ։ Ճիզուիթներու ուսուցման մեթոտը, Ratio studiorum խորագրուած գրքի մը մէջ ամփոփուեցաւ։ Լիւդըրի եւ ուրիշ վերանորոգիչներու քրիստոնէականին հակառակ, մէկ մեծ եւ մէկ փոքր երկու քրիստոնէականներ յօրինեց Հոլանտացի ճիզուիթ Գանիսիուսն, որ Ֆրիպուրկի գոլէճին հիմնադիրն էր (1597)։ Ճիզուիթները տպագրութեան ծաւալման շատ նպաստեցին, զայն կը ներմուծէին միեւնոյն ատեն Զուիցերիոյ Ֆրիպուրկի եւ Կոայի մէջ, որ կը գտնուի Հնդկաստան։ Բայց Ճիզուիթները կը զբաղէին միայն ազնուականներու, կղերականութեան եւ առանձնակալութեան առնչուած երիտասարդներու կրթութեամբը։ Արակոնցի բարեխիղճ քահանայ մը, Ժոզէֆ Գալազան (+ 1648), Սպանիոյ մէջ դպրոցներ բացաւ, ուր առաջին դասակարգէ 700 աշակերտներ կ'ընդունէին կրթութեան հացը։ Հաւատաքննութենէն հալածուած Գալազան Հռոմ ապաստանեցաւ, ուր Բիարիստներու կամ Scolopii միաբանութիւնը հիմնեց, որ մեծ ծառայութիւններ մատոյց Սպանիոյ եւ Իտալիոյ։

Եկեղեցւոյ աղքատ կ'ընդունէին Գալազանի դպրոցին մէջ։ Հռոմի մէջ ալ Ուրբանոս Ը. Պապին ժամանակ, արտաքոյ բարեկամ քահանան պաշտպանեց հալածանքներուն դէմ այն կղերին որ պիտի լռեցնէր Գալիլէօը, Բիեռօ Սանթօ մէ- դատաւեց էր։ Դարձեալ այդ դարուն մէջ, նշանաւոր ճիզուիթ մը, հայր Բեւլզօ, կ'արհամարհէր արդի Բիւրիւդները, քահանայէ աւելի ուսուցիչ տեղ դնելով զանոնք։ Սպանիոյ մէջ է սակայն, Սէն-Օֆֆրուայ դատական երկիրը, ուր Թարիչ պիտի առնէր ձայնի եւ լսողութեան այն անհատականներու ուսուցումը, զոր խուլ եւ համրերը կը կոչէին։ Բետրօ տը Բոնսէ անունով Բենետիկտեան մը (1548) բազմաթիւ համրերու խօսիլ սորվեցուցած էր։ Իր հայրենակիցներէն մէկը, Ժան Բաբլօ Պոնէթ, աւելի լաւ ըրաւ եւ սովորեցուց այդ արուեստը, Մատրիտի մէջ հրատարակուած գրքով մը, ուր կը գտնուի առաջին անգամ, այդ դժբախտներուն սովրելիք ձեռագիրերին այբ ու բէնը (1620ին)։ Խուլ եւ համրերու բարերարներու մէջ տեղ մը Զուիցերիացի Գանթորա բժիշկը կը ունի Ամման մը Շաֆհաուզցի, որ հեղինակն է Surdus loquens (խօսող համրը) 1692ին երեւցած։

Բովանդակ Եւրոպայի մէջ, հինցած եւ առաջնակարգ խմաստակութիւն մը կը շարունակէր ճնշել միտքերը։ Ինքնատիպ եւ խորունկ մատենագիր մը, Թէլէմի աբբայապետ, Մէթէօնի երէցը (+ 1553 ?) Ռապըլէ եւ սուր ու վաղվաղուկ խօսող մը, Մոնդէյնը, Պորտոյի քաղաքապետը (+ 1592), ի զուր խարազանած էին այդ դպրութիւնը՝ իրենց հեգնութիւններով եւ հմայիչ յարձակումներով։ (1) Ունայնութիւնն ու խմաստակութիւնը յաղթանակած էին հասարակ կերպով եւ կեղծիքներու անյիշելի ծիծաղով մը։

ԺԷ. դարուն, անգլիացի գիտուն մը, Ռօճըր Աշամ, «Դպրոցի ուսուցիչը» խորագրով եւ առածական լեզուով օգտակար գիրք մը գրած էր։ Միեւնոյն դարուն, գիտնական Ֆրանսուա Պաքոն (+1626), անգլիացի փիլիսոփայ մը, իր սովորութեան համեմատ, լատիներէն գրուած գիրքի մը մէջ դիտողութիւն եւ փորձառականութիւն կը բերէր։ Պաքոն իրաւամբ կոչուած էր արդի իրապաշտութեան հայրը։ Բայց իրապաշտութիւնը իր հեղինակութիւն միայն ճշմարիտ է. իրականն եւ իմալը բաղկացնող ճշմարիտ դրութեան կեան է միայն։ Պաքոնական մեկնութեամբ լուսաւորուած, Հոլշթայնցի մանկավարժ մը, Վոլֆ-Կանկ Ռաթքիս կամ Ռաթքէ (1571-1635) կը ջնջէ ուսումնական ստրկութիւնը եւ կը հնարէ բնական մեթոդը՝ առաջնական, յաջորդական, որուն կը յանձնարարէ իբր հիմ առաջին մայրական լեզուին ուսուցումը։ Օրէնքը պիտի կանխէ կանոնը, ուսումնասիրութիւնը՝ քերականութիւնը։ Ցանկալի կերպով մը աշակերտները պիտի ընտելցնէ սովորելի նիւթին հետ, Ցնչողութիւնը առաջ ծնունդ առած էր։ Ռաթքէ (եւ առաւ մէջ կը չափազանցէ) յիշողութեան համար եղած հրահանգները կը ջնջէ. Մանրամասնական պատժիչները չափազանց կը գործածէին, Ռաթքէ կը ջնջէ զանոնք։ Բայց գործադրելէ աւելի յղանալու մէջ ճարտար՝ հպարտ եւ շատախօս այս Գերմանացի նախակարապետը, կը բանտարկուի Պոլի եւ Պաթի երկրին մէջ եւ ի զուր Գերմանիոյ մէջ կը պտտցնէ իր ծրագիրները։ Բոլորովին տարբեր կարողութեամբ նորակերպիչ մը եղաւ եւ Ժան Ամոս Գոմէնիուս, Բոհեմիայի եպիսկոպոսը (1592-1671)։ Ծննդեամբ սլաւ (իր բուն անունն է Գոմէնսքի)։ ուր մեծ մայրը ծնած էր 1592 մարտ 28ին Մորավիոյ մէջ, Գոմնա գիւղին մօտ, որուն բնիկն էր իր հայրը։ 30 տարիներու պատերազմի աւերումներուն ծոցը, Ֆերտինանտ Բ.ի կրօնական եւ հալածումներու առթիւ վտարուած, Գոմէնիուս կը ջանայ բաղդել կրօնական դաւանութեանց հաշտութիւնը, կը յայտարարէ տղոց հանրային կրթութեան հացէն ունեցած իրաւունքը, կը վերանորոգէ Բոլոնիի (Լեհաստան), Շուէտի եւ Հունգարիոյ (Սարոշ) դպրոցները եւ իր փառքին հիմքը կը դրուի Orbis Pictus (1657)ով, պատկերազարդ հանրագիտակ մը, որ ստանձնուած է բառերու ուսուցման շուրջ դնել իրերու ուսուցումը։

Այսօ Գոմէնիուս իրապէս յեղափոխական մեթոտին հայրն է, եւ ինչպէս կ'ըսէ Միշլէ, «Դաստիարակութեան Գալիլէօը»։ Այս մեծ մանկավարժին նպատակն էր Աստուծոյ պատկերին զարգացումը տղուն մէջ՝ ներդաշնակ դաստիարակութեամբ մը, պարփակելով մարմինը, միտքն ու սիրտը։ Մայրենի լեզուն ուսուցման հիմը պիտի ըլլար, եւ մեթոտը՝ որ պիտի գործածուէր տարրական դպրոցներուն մէջ։ Գոմէնիուս, դպրոցի կազմակերպութեան մէջ, չորս աստիճան կը զանազանէր. մայրական դպրոցը, լատինական դպրոցը, կամ մարմնամարզարանը, տարրական դպրոցը կամ ազգային լեզուով դպրոցը եւ Ակադեմիան։ Տարրական դպրոցը, մայրական դպրոցին պէս, երկու սեռերուն համար եղած էր. արուեստաւորը, կինը կառավարելու համար, իր տանը պէտք ունի կրթութեան այնքան որքան մարդը։ Ուսուցման մեթոտը պէտք է յառաջդիմական ըլլայ բնութեան համեմատ, առանց ցատկելու եւ ստիպելու. Լեզուն վարժութեամբ եւ սովորութեամբ կը սովրուի, քան թէ կանոններով։ Մայրական լեզուէն զատ տարրական դպրոցը կ'ուսուցանէր ընթերցանութիւնը, գիրը, աւետարանութիւնը, թուաբանութիւնը, երկրաչափութիւնը, երգը, պատմութեան ցոյցական գիծերը, բնական պատմութիւնը, աշխարհագրութիւնը, արհեստներու եւ արուեստներու վրայ ծանօթութիւնները։ Դպրոցը, կ'ըսէր Գոմէնիուս, մարդկութեան աշխատանոց մըն է։ Պէտք է կոչուած ըլլալ զգացումներու, յետոյ յիշողութեան, վերջապէս դատողութեան եւ արտադրութեան։ Նախ իրը, առարկան, ապա բառը եւ արտայայտութիւնը։ Մարդ հասկցածը միայն պատմել է խօսիլ։ Այն երկը ուր Գոմէնիուս դաստիարակութեան վրայ իր տեսութիւնները պարզեց, Didactica magna խորագիրը կը կրէ։ Ան 1657ին միայն երեւցաւ Ամստերտամի մէջ, ուր Գոմէնիուս ապաստանարան մը գտած էր եւ ուր 1671 նոյեմբեր 15ին մեռաւ։ [illegible] էր որ կ'աշխատէին Ռաթքիս եւ Գոմէնիուս լատին դպրոցին համար, թէպէտեւ այս վերջինը նախամեծար համարեց մայրական լեզուն, ուսուցման առաջին երկու տարիներուն համար։ Աղնուատոհմ իշխան մը, Էրնէսթ լը Բիէօ, Սաքս-Կոթայի դուքսը, Ռէյհէր կրթարանին պետէն թելադրուած, ձրի եւ պարտաւորիչ ժողովրդական հաստատութիւնը հիմնեց, անոր իբր հիմ առնելով, ինչ որ քառեակ նախնական դպրոցները ունէին. ընթերցանութիւն, գիր, հաշիւ եւ կրօնագիտութիւն (1648)։ Իշխանը իր կալուածին մէջ կը յանձնարարէր, որ հիմա ուսուցիչներ կազմելու յատուկ հաստատութիւն մը հիմնէ։ «Էրնէսթ լը Բիէօյի անունը, կ'ըսէ Բ. Կերարտ, աւելի հին արժանիքներու պիտի անցնի»։ Միեւնոյն դարուն, Բորդ-Ռուայալի վեհանձն մենակեացները տարրական ուսուցման մը առաջին օրինակը կուտային, մայրական լեզուին ա բ գ էն սկսելով, առաւել ճանապարհ բարձրացնելու համար երկրաչափութեան, քերականութեան եւ արտասանութեան աւելի բարձր ուսումնասիրութեանց։

«Մայրական լեզուէն պէտք է որ սկսի ուսումնասիրութիւնը» կ'ըսէր Ռոլլէն, Բորդ-Ռուայալի աշակերտը։

Բորդ-Ռուայալի փոքրիկ դպրոցները կամ դասարանները 6 աշակերտ միայն կը պարունակէին առ առաւելն, միակ վարժապետի մը տրամադրութեան ներքեւ։ Մայրական լեզուն՝ ուսուցման մեկնակէտը կը ծառայէր։ Աշակերտները պարտաւոր էին ուսանիլ օրինակներով եւ բնական հրահանգներով մանաւանդ քան թէ քերականական օրէնքներով, որոնք ճիզուիթներուն քով, լատիներէնով կ'ուսուցուէին։ Կիկերոնի լեզուին ուսումնասիրութիւնը [illegible] «Քիչ խօսիլ, շատ [illegible] եւ աւելի աղօթել», այս էր Բորդ-Ռուայալի [illegible] — «Մասեանները, կ'ըսէր Տիւլէյման, [illegible]» Մինչ ճիզուիթները [illegible]

[illegible] 1879։ [illegible]

[illegible] (1676)։ [illegible] Բորդ-Ռուայալի [illegible] 50 աշակերտներու [illegible]

Թարգմ. Մ. ՊԷՉԻՃԵԱՆ

(Շարունակելի)

---

(1) «Եթէ խարազանելէ ետ չէք կենար տղաքը, կ'ըսէ Ռապըլէ, (Բանդագրուելի մէջ Պոնոգրատի բերնէն), «Գաւազաններ», կ'ըսէր Մոնդէյնը, հոգիները վատթարացնելէ եւ առաւելապէս յիմար ընելէ զատ ուրիշ արդիւնք մը տուած չեն.»—«Աւելի կը սիրեմ կ'ըսէր դարձեալ Մոնդէյնը, որ աշակերտներս ունենան բարեձեւ գլուխներ քան թէ լեցուն։»

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 111

[illegible]

ԴԷՊԻ
ՄՈՒՇՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԳԼՈՒԽ Զ.

ՏԱՍԸ ՕՐ ՓՈԹՈՐԻԿ

—Պէտք է հսկել, պարոն Հոպսըն, ըսաւ ուղեւորուհին, եւ կարելի եղածին չափ հսկել մեր գրաւած դիրքը։

—Պիտի հսկենք, տիկին, պատասխանեց Ճէսբըր Հոպսըն, թէեւ այդ թանձր մշուշները եղանակօրէն կը խափանեն մեր նայուածքները։ Մինչ որ, եթէ երբեք ծովեզերքի մը վրայ նետուի մեր կղզին, անպատճառ պիտի զգանք այդ ընդհարումը։ Մաղթենք որ այդ պահուն կտոր կտոր չըլլայ կղզին։ Ասիկա ալ վտանգ մըն է։ Բայց եթէ պատահի, պիտի իմանանք։ Մինչեւ այն ատեն ոչինչ կայ ընելիք։

Աւելորդ է ըսել թէ այս խօսակցութիւնը տեղի չէր ունենար հասարակաց սրահին մէջ, ուր յաճախ նստած կ'ըլլային զինուորներ եւ կիներ, աշխատութեան ժամերուն։ Տիկին Բոլինա Պէրնէթ իր սենեակին մէջ կը խօսէր այդ ամէնուն վրայ, որուն պատուհանը կը բացուէր շրջափակին ետեւի մասին վրայ։ Ցերեկուան անբաւական լոյսը հազիւ ներս կը մտնէր անթափանց ապակիներէն։ Դուրսէն կը լսուէր փոթորկին անցնիլը ձեան հիւսի մը պէս։ Բարեբախտաբար՝ Պաթըրսթ հրուանդանը կը պաշտպանէր տանիքը՝ ընդդէմ հիւսիս-արեւելեան հովերուն։ Սակայն աւազն ու հողը առատօրէն գագաթը բարձրացած, անոնց վրայ կ'իյնային եւ կարկուտի պէս ձայն կը հանէին։ Մագ Նապ նորէն վախ զգաց որ ծխնելոյզները կը փլչէին, մանաւանդ խոհանոցին ծխնելոյզը, որ միշտ պէտք է բանէր։ Հովին մանչումներուն կը խառնուէր այն անհելի աղմուկը, զոր փրփրալից ծովը կը հանէր, ծովեզերքին վրայ խորտակուելով։ Փոթորիկը ուրականի կը փոխուէր։

Հակառակ հովին սաստկութեան, Ճէսբըր Հոպսըն, օգոստոս 28ին, ուզեց Պաթըրսթ հրուանդանին գագաթը ելլել անպատճառ, միեւնոյն ատեն զննելու համար ծովուն եւ երկինքին վիճակը։ Ուստի մարմինը այնպէս մը պատսպարեց որ հովը բնաւ չմտնէր իր հագուստներուն մէջ, յետոյ դուրս ելաւ։

Տեղակալ Հոպսըն, առանց մեծ դժուարութեան ներքին բակը անցնելէ յետոյ, հասաւ հրուանդանին ստորոտը։ Հողն ու աւազը կը կուրցնէին զինքը. բայց թանձր ժայռերուն ետեւ պատսպարուած ըլլալուն, ուղղակի հովուն դէմ չէր պայքարեր։

Ճէսբըր Հոպսընի համար ամէնէն դժուարը եղաւ թումբին կողերուն վրայ բարձրանալ, որ գրեթէ ցից զառիթափի մը վրայ կը գտնուէր։ Սակայն յաջողեցաւ ելլել, խոտի խուրձերուն կառչելով, եւ հրուանդանին գագաթը հասաւ։ Այդ տեղ՝ ուրականին ուժգնութիւնը այն աստիճան էր որ ո՛չ կրնար նստիլ եւ ոչ ալ ոտքի վրայ մնալ։ Մագլցեցաւ փորին վրայ պառկիլ, առատօրէն հանդիպակաց կողմը եւ թուփերուն կառչիլ, իր գլխուն վերի մասը ենթարկելով հովուն։

Ճէսբըր Հոպսըն դիտեց իր վերեւէն անցնող մշուշները, որոնք հեղեղ ափաւորներու կը նմանէին։ Ովկիանոսին ու երկինքին տեսարանը ճշմարտապէս ահռելի էր։ Ամէն ինչ կը շփոթուէր մշուշներու մէջ՝ հրուանդանէն կէս մղոն հեռու։ Իր գլխուն վերեւ՝ Ճէսբըր Հոպսըն կը տեսնէր ցած եւ անձեւ ամպեր, որոնք մեծ արագութեամբ կ'ընթանային, մինչ գետնին վրայ երկար գօտիներ անշարժ կեցած էին դէպ ի զենիթ։ Մերթ մեծ հանդարտութիւն կը տիրէր օդին մէջ, եւ ալ հոս չէին լսուեր ալիքներու ձայները։ Յետոյ, մեթենալով փոթորիկը կը վերսկսէր անհուսալի կատաղութեամբ, եւ տեղակալ Հոպսըն կը զգար որ սառնանոյզը կը դողար իր խարիսխին վրայ։

Մերթ ընդ մերթ անձրեւը այնքան առատօրէն կը տեղար որ իր գիծերը, գրեթէ հորիզոնական, կը կազմէին ջուրի ցանցեր, խարոնկէտի պէս ալ ձեւացած։

Ուրականն մըն էր ասիկա, որուն ալեբերը կը գտնուէր երկնքի ամէնէն ցած մասին մէջ։ Հիւսիս-արեւմտեան հովը կրնար տեւել երկար ատեն եւ վրդովել մթնոլորտը։ Բայց Ճէսբըր Հոպսըն չէր գանգատեր այդ մասին։ Ինչ որ աւելի ատեն պիտի արտենջէր ատանկ մըրրիկի մը ազդակալի հետեւանքներուն դէմ՝ հիմա գոհութիւն կը յայտնէր։ Եթէ երբեք Վիքթորիա կղզին դիմանար — ինչ որ յուսալի էր — անպատճառ պիտի նետուէր հարաւ-արեւմտեան կողմը, ծովային հոսանքներէն գերազանց հովուն ազդեցութեան տակ։ Ու հարաւ-արեւմտեան կողմը կը գտնուէր ցամաքը, այսինքն ապահովութեան փրկութիւնը։ Այո՛, իրեն եւ իր ընկերներուն համար, հարկ էր որ փոթորիկը տեւէր մինչեւ այն վայրկեանը երբ զիրենք նետէր [illegible] ծովեզերքի վրայ։ Ինչ որ կորուստ կը համարուէր նաւու մը համար, Վիքթորիա կղզիին համար փրկութիւն էր։

Քառորդ ժամ մը, Ճէսբըր Հոպսըն պառկած մնաց ուրականին [illegible] ներքեւ, ծովու եւ անձրեւի ջուրէ թաթխուած, [illegible]

Ճէսբըր Հոպսըն [illegible] Բայց [illegible]

(Շարունակելի)

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ռուս կառավարութիւնը.—Պատուիրակները.—Զինադադար.— Ռուսիոյ նախարարները։

Բարիզ, 3 յուլիս.— Թան «Հաշտութիւնը եւ ռուս կառավարութիւնը» խորագրին տակ հետեւեալը կը գրէ.

«Երկու օր առաջ կը ծանուցանէինք Մուրավիէվ կոմսին անուանումը՝ իբրեւ պատուիրակ Ուաշինկթընի մէջ կատարուելիք հաշտութեան բանակցութեանց։ Այս անուանումը երէկ Ուաշինկթընի մէջ ծանուցուեցաւ, եւ այսօր, Թոքիոյի մէջ ալ պիտի ծանուցուի։ Պարոն Ռոզէն որ պատերազմէն առաջ ռուսական դեսպան էր Ճարոնի մէջ եւ որ Ուաշինկթընի մէջ իբրեւ յաջորդ [illegible] Կասինի կոմսին, իբրեւ երկրորդ պատուիրակ պիտի մասնակցի բանակցութեանց։ Այդ դիւանագէտը, որ քանի մը ամիս առաջ Լոնտոնի մէջ էր, եւ ուր հաշտութեան բանակցութեանց ընթացքին վրայ նպաստաւոր տեղեկութիւններ կուտար, Ռուսիա վերադարձաւ։ Մուրավիէվ կոմսը, Հռոմէն մեկնելով, ամենէն կարճ ճամբանով Բեդերպուրկ պիտի երթայ, ուր պիտի կազմակերպէ այն մասնաւոր պատուիրակութիւնը որուն նախագահն է, եւ որ պիտի բաղկանայ պատերազմական, ծովային, ելմտական եւ ներքին գործոց նախարարութեանց ներկայացուցիչներէն։ Ճարոն ալ իր կողմէ իբրեւ պատուիրակ անուանած ըլլալով արտաքին գործոց նախարար Պարոն Քոմուրան եւ Ուաշինկթընի դեսպան Պ. Թագահիրան, երկու կողմէն ալ միեւնոյն ժամանակ առաջին քայլը առնուած է, եւ վերջնական բանակցութիւնը քիչ ատենէն սկսելու երեւոյթը ունի։ Մէկ քանի շաբաթուան միջոց մը հարկեցուցիչ կերպով այս առաջին ձեռնարկը պիտի անջատէ այն թուականէն, երբ բանակցութիւնները պիտի կրնան սկսիլ Ուաշինկթընի մէջ։ Դիւանագիտական անգործութեան այդ ժամանակամիջոցը, իրաց հանգամանքին բերմամբ, զինուորական գործողութեանց դադարում մըն ալ առաջ պիտի բերէ. ասոր նորէն զրոյց կայ, այս անգամ աւելի հաւանականութեամբ, թէ մօտերս զինադադար մը պիտի կնքուի, որուն համար Ռուսիա դիմած ըլլալ է Պ. Ռուզվէլթի միջնորդութեանը, եւ որուն պայմաններուն վրայ համաձայնելու համար հրահանգ տրուեր է հակառակորդ բանակներու ընդհանուր հրամանատարներուն։ Երկու պատուիրակներուն համար շատ դիւրին պիտի ըլլայ խմբագրել այդ զինադադարին վերաբերեալ պայմանագրութիւնը։ Սահմանագիծը բոլորովին գծուած է ռազմագիտական իրաց կացութեան բերմամբ, որ Մուգտէնի ճակատամարտին հետ զուգընթաց գացած է։ Նոյն իսկ Վլատիվոսթոգի կողմերը, որոնք վէճի ենթակայ են, երկու հակառակորդները, Թումէն գետով եւ քանի քիլոմեթր խորութեամբ չէզոք գօտիով մը իրարմէ բաժնուած, իրենց միջեւ չունին այն տեսակ կէտ մը որուն համար արժէ կռուիլ։ Ծովին վրայ կռիւը աւարտեցաւ։ Զինուորներու փոխադրութեան խնդիրը, որ կրնար ծանր վէճերու առարկայ ըլլալ, եթէ զինադադարի բանակցութիւնները Մուգտէնի ճակատամարտէն անմիջապէս ետքը սկսէին, ինքնին բոլորովին լուծուած է՝ սա նկատումով թէ Ճարոնները անկէ ի վեր իրենց բոլոր ուժերը պարզած են ցամաքի վրայ եւ լիապէս վերստին լրացուցած իրենց զինուորներուն թիւը։ Այս պայմաններուն մէջ, եթէ պայմանագրութիւնը ուզէ երկու կողմին ալ զինուորներու փոխադրութիւնը եւ կամ եթէ երկու կողմը ազատ թողու այդ մասին իրենց ուզածին պէս գործելու, խնդիրը չի կրնար երկար վիճաբանութեանց առարկայ ըլլալ. ռուս պատրաստեան ալ շատ կարեւորութիւն տալու չէ տար, քանի որ ալ հոս յաւակնութիւնը չունի վերստին ձեռք անցընելու թիւր առաւելութիւն մը որ Ճարոններուն կը վերաբերի։ Պատերազմը, որ մինչեւ մէկ ամսէն յաջողութեամբ հասած է, ինքնին ցոյց կուտայ իր մօտալուտ վախճանը եւ դիւանագէտներուն ալ ժամանման ճիգերը կէտ մը, զոր կրնան իրենց չակերտ ընել։ Սակայն այս կացութիւնը եթէ բացորոշ է ուրիշներու համար, եթէ Ճարոններուն արդարն իսկ ցոյց կուտայ թէ պատերազմը աւարտած պէս կը նկատէ Մուգտէնի մէջ, պէտք է որ նոյն անկեղծութիւնը ռուս կառավարութեան աչքին ալ երեւայ, քանի որ պաշտօնապէս ունի հանելու հաշտութեան անծանօթը ներկայ կացութեան կենսաս հաւասարութենէն։ Երկու կուսակցութիւններ կան. ասոնց մէկը անպատճառ հաշտութիւն կ'ուզէ. միւսը հակառակ է պատերազմը շարունակելու, գէթ մինչեւ բաղդին առաջին փոփոխութիւնը, մինչեւ յաջողութիւն մը, որով կրնայ ըլլալ Ռուսիոյ արժանապատուութեան համար նուազ վիրաւորիչ պայմաններով բանակցելու։»

Թան խօսելով Ռուսիոյ նախարարներուն վրայ, կ'ըսէ. «Պ. Պուլիկին հրաժարելու վրայ է ներքին գործոց նախարարութեան պաշտօնէն. անոր պիտի յաջորդէ Ալեքսի Իկնաթիէվ կոմսը կամ Վալեքսնոֆի իշխանը։ Ծովային նախարարութեան պաշտօնը թափուր է, վասն զի Զաւելին զօրավարը մերժած է։ Ավէլան ծովակալն է որ կը վարէ այդ պաշտօնատան գործերը, ինչպէս Ալեքսի մեծ դուքսին օրով։ Ելեւմտական նախարարութեան պաշտօնն ալ թափուր է, եւ չհաստատուեցաւ այն լուրը թէ Թրեբով զօրավարին եղբայրը պիտի կոչուի այդ պաշտօնին։ Վերջապէս պատերազմական նախարար Սախարով զօրավարն ալ տեղի կուտայ իրեն դէմ քանիցս եղած քննադատութեանց, որոնց համար անոյլող կերպով ինքզինքը պաշտպանեց Ռուսքի Ինվալիտ եւ Ռուսի մէջ։ Սախարով զօրավարը կը հրաժարի ազգային պաշտպանութեան յանձնաժողովին նախագահ Նիքոլա Նիքոլայեվիչ մեծ դուքսին հետ չհամաձայնելով, թողլով որ իրեն յաջորդէ մեծ դուքսին հետ գործակցելու աւելի կարող զօրավար մը։ Այդ զօրավարը կը փնտռուի. անոր անուանումը մանաւանդ անոր համար ափսոսալի է թէ Սախարով զօրավարն ալ երբ 1904ին պատերազմական նախարար եղաւ, իբրեւ պաշտօնակալ պէս իրեն յաջորդ մը չունեցաւ, որով հիմա բանակին ամենէն էական երկու պաշտօնները թափուր կը մնան։»

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԴԱՇՏԷՆ

Մօտալուտ ճակատամարտը.—Ճարոններուն դիրքերը.—Ռուսական դիրքերը։

Բարիզ, 3 յուլիս.— Մարենի թղթակիցը հետեւեալը կը հեռագրէ Կունչուլինէն.— «Բանակին մէջ նոր պայթում մը կատարուիլ կը դատուի։ Հակառակ հաշտութեան բանակցութիւններուն, պատերազմի պատրաստութիւնները կը շարունակուին եւ նոր զինուորները որոնք առանձին կը ժամանեն, զինուորական դիրքերը կը գրաւեն։ Սակայն ամէն ոք գիտէ թէ բանակցութիւնները սկսած են։ Բանակին լրագիրը, որ այդ լուրերը կը պարունակէ, ամէն կողմ փակցուած է զինուորներուն համար։ Թէեւ երկու կողմին միջեւ հետազօտութիւններ կը կատարուին, սակայն երկու բանակներուն միջեւ եղած հեռաւորութիւնը թոյլ չի տար որ շուրջ ընդհարումները ճակատամարտի վերածուին։ Վճռական ճակատամարտը այն ատեն պիտի կատարուի, երբ վերջնական համաձայնութիւն մը կարելի չըլլայ։ Վիրաւորները աւելի տեղ փոխադրելու գնացք չեղաւ, ինչպէս սովորաբար կ'ըլլայ, երբ ճակատամարտ մը մօտալուտ նկատուի։»

Լոնտոն.—Տէյլի Թելեկրաֆ հետեւեալ հեռագիրը առած է Թոքիոյէն.— «Լինեւիչ զօրավարը եւ ապակողմը երկու ճամբով մինչեւ Շօ-Բէյ-Կայ եկան, ճարոնական զինուորներուն առատ մասին դիրքերը երեւան հանելու համար, բայց չկրցան յաջողիլ, վասն զի այդ դիրքերը շատ ճարտարութեամբ ծածկուած են։ Պօթիլով զօրավարը ռուսական առաջին զօրաբանակին հրամանատար կարգուեցաւ, փոխանակ Բաւրբոթքին զօրավարին, որ հիմա Բէրինէն Հայլունկ-Ջանկ առնող գիծերուն վրայ կը գտնուի։ Շատ մը Չինացիներ, այր եւ կին, Բէքինի մէջ բանտարկուած են եւ իբրեւ լրտես պիտի գլխատուին։ Բէքինի կառավարութիւնը այդ մասին դիւանագիտական դիմումներ կ'ընէ [illegible]։ Ռուսիա օդապարիկներու կայան մը հաստատեց Վլատիվոսթոգի մէջ։

—Թոքիոյէն հետեւեալը կը հեռագրեն Տէյլի Թելեկրաֆի.—Բարէտոյի հիւսիսային կողմը Ռուսները իրենց ամէնէն յառաջացեալ դիրքը պիտի կազմեն Հէյ-Ռունկի մէջ, Թումէնի հարաւային կողմը։ Երեք հարիւր խաղախներ կը գտնուին այդ կէտը։ Երկու կամ երեք կէտերու վրայ խաղախներու կայաններ հաստատած են 250 հոգիով։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Մուրավիէվ կոմսին յայտարարութիւնը.— Ռուս լրագիրներուն կարծիքը.—Ճապոնական փոխառութիւն մը։

Բեդերպուրկ, 3 յուլիս.— Նովոյէ Վրէմիա խօսելով այն տեսակցութեան վրայ զոր Բարիզի թերթի մը թղթակիցը ունեցած է Մուրավիէվ կոմսին հետ, կ'ըսէ հաստատ թէ ռուս դիւանագէտը այնքան զօրաւոր զէնք մը տուաւ Ճարոնի ձեռքը յայտարարելով որ Ռուսիա պատրաստ է տեղի տալու պատերազմի տուգանք մը հատուցանելու կարեւոր եւ ցաւագին խնդրոյն համար։

Լոնտոն.—Ճարոնի ելմտական գործակալը որ Անգլիա ժամանեց, յայտարարեց օրագրողի մը թէ Ճարոն շատ երկար ատենէ ի վեր կը պատրաստուէր քաղաքական եւ ելմտական պատահականութեանց, Ճարոն այդ ընթացքին համաձայն, կը պատրաստուի մօտերս, երբ դրամական հրապարակը նպաստաւոր ըլլայ, երեսուն միլիոն անգլիական ոսկիի փոխառութիւն մը կնքել Նիւ-Եորքի, Լոնտոնի եւ ցամաքին Եւրոպայի հրապարակներէն։ Այդ փոխառութիւնը պիտի երաշխաւորուի ծխախոտի մենավաճառով։ Միւս մանրամասնութիւնները դեռ սահմանուած չեն։ Գործակալը ըսաւ նաեւ թէ հաշտութիւնը եթէ կնքուի, փոխառութիւնը պիտի ծառայէ Ճարոնի դրամական հրապարակը բարւոքելու, ներքին արժեթուղթերը հրապարակէն հաւաքելու, զինուորները վերադարձնելու եւ ճոր տարրգործութիւնը զարգացնելու։ Ամէն պարագայի մէջ այդ փոխառութիւնը դրամի անմիջական պէտքի մը բերմամբը չէ որ կը կատարուի։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՎԻԷՆՆԱ, 6 յուլիս.—Հայլունկ-Ջենկի մէջ երկու հակառակորդ բանակները քառասուն մղոնի չափ մօտեցած են իրարու։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռոյթէր կը ծանուցանէ թէ Բարէտոյի հիւսիսային արեւմտեան սահմանագլուխին վրայ ճարոնական բազմաթիւ զօրախումբեր համախմբուած են։ Բարէտոյի այդ կողմը երեսուն մղոնի չափ հեռաւորութիւն մը մնացած է ռուսական եւ ճարոնական զինուորներուն միջեւ, որով երկու բանակներուն միջեւ ընդհարում մը մօտալուտ կը նկատուի։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ռուս գործակալութիւնը հետեւեալ հեռագիրը կը հաղորդէ.—Կուն-Չու-Լինի ռուսական ընդհանուր բանակատեղէն առնուած տեղեկութեանց նայելով, Սուինտուբինոյի ընդհարումին մէջ Ռուսներէն երկու սպայ եւ քանի մը զինուոր սպաննուած եւ երկու հարիւր չափ ալ վիրաւորուած են։ Զրոյց կայ թէ Ճարոններուն հրացանի փամփուշտներուն կապարները պայթուցիկ տեսակէն են։

—Լինեւիչ զօրավարը յուլիս 5 թուականով հետեւեալը կը հեռագրէ.— «Այսօր Չանչուի կիրճին կողմերը մեր ղրկած հեծելազօրքերը ճարոնական մեծ զօրութեան մը հանդիպեցան՝ հետեւակներէ եւ թնդանօթաձիգներէ բաղկացած, որով իրենց նահանջեցին։ Մեր կորուստը անկարեւոր է։»

—Ռուս գործակալութիւնը Խարպինէն տեղեկութիւն առած է թէ ճարոնական հետեւակներու եւ հեծելազօրքերու զօրախումբեր սկսած են համախմբուիլ Մուշանկի ճամբաներուն վրայ՝ Շույինկի կէյծերը գրաւելու համար։

ԹՈՔԻՈ.—Հաշտութեան պատուիրակները օգոստոսի առաջին շաբթուան Ուաշինկթըն պիտի ուղեւորին։

ԼՈՆՏՈՆ. — Թոքիոյէն կը հեռագրեն Տէյլի Թելեկրաֆի.—«Հեյլունկ-Ջենկի մէջ երկու բանակներուն միջեւ հեռաւորութիւնը երեսուն մղոն է։ Ճարոնները ճակատամարտի ձեռնարկած են։»

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Հոս մտահոգութիւն առաջ բերին ճարոնական աղբիւրէ առնուած այն լուրերը թէ Ճարոն, մինչեւ որ եղած առաջարկութիւնները չընդունուին, զինադադարի մասին բանակցութեանց պիտի չձեռնարկէ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թոքիոյէն հետեւեալը կը հեռագրեն երէկուան թուականով.—Ճարոնի նախարարապետին նախագահութեամբ գումարուած Խորհուրդին մէջ Ճարոնի պահանջումներուն ձեւ տալու համար կարգ մը որոշումներ տրուեցան։ Ըստ այնմ, Ճարոնները, Ուաշինկթընի մէջ հաշտութեան խնդրոյն հետապնդելով հանդերձ, Մանչուրիոյ մէջ զինուորական շարժումներն ալ պիտի շարունակեն։

—Ստոյգ եւ այժմէական աղբիւրէ առնուած տեղեկութեանց նայելով, ճիշդ չի նկատուիր այն լուրը թէ Բարէտոյի հիւսիսային կողմը Ռուսները ետ մղած ըլլան Ճարոնները, վասն զի բացարձակապէս ստուգուած չէ։ Այդ լուրը ռուս զօրավարն ալ հաղորդած էր։

—Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ Ճարոնի կառավարութիւնը բացարձակ հրամաններ տուեր է նաւային իշխանութեանց, փութով կատարելու Բորթ-Արթուրի մէջ ջուրին երեսը հանուած եւ Ցուշիմայի նաւային ճակատամարտին մէջ գրաւուած ռուսական մարտանաւերուն նորոգութիւնները։

—Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ ռուս կառավարութիւնը, Ռուզվէլթ նախագահին միջնորդութեամբ, Ճարոնէն պահանջեր է իսկոյն զինադադար մը կնքել։

—Թոքիոյէն անգլիական լրագիրներուն ուղղուած հեռագրի մը նայելով՝ Ճարոնի կառավարութիւնը հրամայեր է Օեամա մարէշալին որ զինադադարը կնքուելէ առաջ գրաւէ Վլատիվոսթոգը։

ԲԱՐԻԶ. — Սէօլէն կը հեռագրեն Տէյլի Կռաֆիքի թէ Ճարոնները կտրեր են հաղորդակցութեան գիծը ռուսական տասնըչորս հազար զինուորներու, որոնք Բարէտոյի հիւսիսային կողմը կը գործեն։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բարիզի գերման դեսպանին կողմէ Պ. Ռուվիէի տրուած պատասխանը Ֆրանսայի շահերուն բաւական կը համապատասխանէ, որով այդ պատասխանը մեծ գոհունակութիւն պատճառած է Ֆրանսայի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ։

ԲԱՐԻԶ.—Գերմանիոյ դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ հաստատապէս կը յայտարարուի թէ Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի անհամաձայնութիւնը առանց դժուարութեան պիտի կարգադրուի եւ թէ այդ մասին գումարուելիք Դեսպանախորհուրդին խորհրդակցութիւնները երկար պիտի չտեւեն։

ԱԹԷՆՔ.—Երեսփ. Ժողովին որոշումը նպաստաւոր է կառավարութեան։

ՔԻԼ.—Գերմանական Վէրթ զրահաւորը Քիլի մէջ շարժումներ կատարած միջոցին, պատճառ եղաւ գերմանական թորփիլանաւի մը ընկղմելուն։ Այդ արկածին առթիւ թորփիլանաւէն երեք հոգիներ խեղդուեցան։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Բանամայի մէջ դեղին տենդը սաստիկ հանգամանք մը առած է։ Հիւանդութեան ճարակման տարածումը ցոյց տալու համար բաւական է ըսել թէ կառավարական պաշտօնեաներէն հարիւրէն յիսունը այդ հիւանդութեան ենթարկուած են, որով չեն կրնար պաշտօնավարել։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճիպրալթարէն անգլիական զրահաւորները դէպ ի Պրեսթ ճամբայ ելան, հոն կատարուելիք միջազգային հանդէսներուն ներկայ գտնուելու համար։

ՕԴԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԸ

ՏԱՐԱՊԱՅՄԱՆ ՏԱՔԸ

ՎԻԷՆՆԱ.—Տարապայման տաքին հետեւանքով շատերը արեւազարկէ բռնուած են։ Ազատ բարերարութեան պաշտօնեաները յիսուն հոգի ազատեցին մահուընէ։ Երկու հոգի մեռան արեւին ազդեցութենէն, շատերն ալ, մահամերձ վիճակի մէջ, հիւանդանոց տարուեցան։ Արեւը այնքան կիզիչ էր որ երկու հոգիի մարմինները այլեւս կրակի մէջ մնացածի պէս. ասոնց մարմիններէն թարախներ կը հոսէին։ Ցորեկին արեւազարկէ ենթարկուած կարգ մը անձեր գիշերը մեռան։ Վիէննայի շրջականերն ալ նոյն վիճակը կը տիրէ։

—Անհանդուրժելի տաքերը հեղեղներ կը յառաջացնեն։ Օրական յիսուն հոգի արեւազարկէ կը բռնուին եւ մեռնողներ ալ կան։

ՊԷՐԼԻՆ.—Տաքերը տակաւին կը շարունակեն անհնար սաստկութեամբ։ Ջերմաչափը շուքի մէջ երեսունըութ աստիճան ցոյց կուտայ։ Թէեւ զով ու թեթեւ հով մը կայ, բայց տաքը միշտ կը շարունակէ։ Արեւազարկէ բռնուողներուն թիւը շատ է. մահեր ալ կը պատահին։ Անասուններուն կորուստը բաւական շատ է. միայն երկու օրուան մէջ յիսունէ աւելի ձիեր զոհ գացին տարապայման տաքին։

Պ. ՃՈՆ ՀԷՅԻ ՄԱՀԸ

Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարը.— Հիւանդութիւնը.— Դիւանագէտի մը կեանքը.— Ցաւակցութիւններ։

Բարիզ, 3 յուլիս.— Մահը յանկարծակի եկաւ կեանքը ժամանակակից ամենէն մեծանուն պետական մարդուն։ Պ. Ճոն Հէյ, Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարը, մեռաւ չնչերակի խցումի հետեւանքով։ Մէկ քանի ամիս առաջ, հակառակ իր բոլոր կորովին, յոգնութեան տեղի տուած էր, հանգչելու համար։ Իր պաշտօնարանին գործերը յանձնելով Պ. Լումիի ձեռքը, Մ. Նահանգներէն մեկնած եւ Ֆրանքֆորթի մօտ Նաուհայմի ջերմուկները գացած էր, մեղմացնելու տառապանքները սրտի հիւանդութեան, որուն զոհ պիտի երթար։ Բաւական զգալի բարւոքում մը կրած էր, ո՛րով Մ. Նահանգները դարձած էր, Եւրոպայի բոլոր մայրաքաղաքներուն մէջ առարկայ ըլլալով անկեղծ ողջունումի մը, զոր ամէնուն կը ներշնչէր իր բարձր իմացականութիւնը։ Պ. Հէյ Ուաշինկթըն դառնալով վերստանձնեց իր պաշտօնը, բայց շատ կարճ ժամանակի մը համար, վասն զի դարմանելի հիւանդութիւնը թողած չէր զայն։ Քիչ մը յոգնութեամբ [illegible], յայտ էր ըսուեցաւ թէ դժուարամիզութենէ կը տառապի։ Պ. Հէյ իր ամառանոցը գնաց Սընէբի լիճին վրայ՝ Նիւ-Հէմփշիրի մէջ։ Վիճակը զգալապէս բարւոքեցաւ։ Ուրբաթ օրը բոլորովին աղէկ էր։ Կէս գիշերէն մէկ ժամ առաջ հանդարտ քնացաւ. ցորեկն ալ աղէկ էր, հիւանդութիւնը սկսելէն ի վեր այդքան լաւ չէր եղած։ Պառկած մեծանուն մարդը ժամ մը ետքը հոգին կ'աւանդէր։ Տիկին մահը զգացած էր զայն, այն պահուն իսկ երբ իր այցելութիւնը ու բարեկամը Պ. Լումի Ֆրանսա կ'երթար, Մ. Նահանգաց մէկ ուրիշ փառաւոր զաւակին աճիւնը փոխադրելու։ Պ. Հէյի մահը շատ մեծ կորուստ մըն է Մ. Նահանգաց համար։ Պ. Հէյի կեանքը ամբողջ մէկ էջն է Մ. Նահանգաց պատմութեան։ 1838ին ծնած էր Սալէմի մէջ (Ինտիանա)։ Իր ուսումը առնելէ Պրաունի համալսարանին մէջ։ 1861ին փաստաբանութեան ասպարէզը ընդունեցաւ եւ մասնաւոր քարտուղար կարգուեցաւ Լինքոլն նախագահին, պաշտօն մը զոր մինչեւ Լինքոլնի մահը վարեց։ Հիւսիսայիններու եւ Հարաւայիններու պատերազմին մէջ գործօն մասնակցութիւն մը ունեցաւ։ Պատերազմը աւարտելէն ետքը դիւանագիտական ասպարէզը մտաւ. նախ քարտուղար եղաւ Բարիզի ամերիկեան դեսպանատան մէջ։ 1868ին Վիէննայի դեսպանատան գործակատար անուանուեցաւ. տարի մը վերջն ալ քարտուղար Մատրիտի դեսպանատան։ 1870ին Մ. Նահանգները դառնալով, Նիւ-Եորք Թրիպունի խմբագիր եղաւ։ Վեց տարի պաշտօնավարեց ամերիկեան այդ մեծ լրագրին մէջ։ Այդ միջոցին էր որ գրեց «Լինքոլնի Պատմութիւն»ը՝ տասը հատորէ բաղկացած ստուար գործ մը. նաեւ երկու հատոր ոտանաւորներ հրատարակեց, որոնք մեծ յաջողութիւն գտան. երգիծաբան ալ էր. կը թողու փոքր հատոր մը։ Պ. Հէյ լրագրական ասպարէզէն քաշուելով՝ արտաքին գործոց խորհրդական անուանուեցաւ, պաշտօն մը զոր մինչեւ 1881 վարեց։ Պ. Հէյ ամենէն կարեւոր կուսակիցն էր Մաք-Քինլի նախագահին, որուն մտերմապէս քաղաքականութիւնը մեծապէս պաշտպանեց։ 1897ին երբ Պ. Մաք Քինլի նախագահ ընտրուեցաւ, Պ. Հէյ Լոնտոնի դեսպան կարգուեցաւ։ Տարի մը ետքը Ուաշինկթըն հրաւիրուելով, ստանձնեց արտաքին գործոց նախարարութիւնը, պաշտօն մը զոր մինչեւ մահը վարեց։ Այդ ժամանակամիջոցին էր որ գործօն մասնակցութիւն մը ունենալով իր երկրին գործերուն, կնքեց եւ ստորագրեց դաշնադրութիւններ որոնք անմահ կը մնան մեծ երկրի մը պատմութեան մէջ. նաեւ արտասահմանեան բանախօսութիւններ, որոնք անմոռանալի պիտի ըլլան քաղաքակրթութեան համար։ Այն ատեն իսկ որ արտաքին գործոց նախարար անուանուած էր, Սպանիոյ հետ հաշտութեան վրայ կը բանակցէր։ Քիչ ետքը Չինաստանի մէջ պաշտպանեց ամերիկեան շահերը որոնց կը սպառնային Պոքսըրները։ Վերջապէս 1903 օգոս. 18ին Պ. Ֆիլիփ Պիւնօ-Վարիլլայի հետ, լիազօր պատուիրակ Բանամայի, ստորագրեց այն կարեւոր դաշնադրութիւնը որ կը լուծէր Ջրանցքին խնդիրը։ Դիւանագէտները գիտեն թէ այդ կարեւոր խնդրոյն մէջ բանագնացներուն համար ո՛րքան ճարտարութիւն պէտք էր։ Պ. Հէյ մեծ դեր մը կատարեց իրաւարարութեան խնդիրներուն մէջ եւ Լա-Հէյի երկրորդ Դեսպանախորհուրդին գումարման համար։ 1904 յուլիս 15ին Պ. Հէյ Պատուոյ Լէգէոնի մեծ խաչը կը ստանար, ինչ որ ապացոյց մըն էր թէ Ֆրանսայի եւ Մ. Նահանգաց միջեւ որքան մտերմութիւն կը տիրէր, մանաւանդ այդ վեց տարիներուն երբ արտաքին գործոց պաշտօնարանին գլուխը կը գտնուէր Պ. Հէյ։

Ուաշինկթըն.— Անգլիոյ թագաւորը եղաւ Պ. Ռուզվէլթի ցաւակցական առաջին հեռագիրը ուղղողը Պ. Հէյի մահուանը առթիւ։ Ահաւասիկ նոյն հեռագիրը.

«Կը խնդրեմ որ ընդունիք խորին համակրանաց հաւաստիքը մահուանը առթիւ ձեր մեծանուն արտաքին գործոց նախարարին՝ Պ. Հէյի, զոր վերջերս տեսնելու հաճոյքը ունեցայ։ Անոր մահը, այն մեծ երկրին համար որուն նախագահն էք, ազգային կորուստ մը պէտք է ըլլայ։»

Պ. Ռուզվէլթ սա հեռագրով պատասխանեց Անգլիոյ թագաւորին.

«Կը խնդրեմ Ձեր Վեհափառութենէն որ ընդունի այն շնորհակալութիւնները զորս սրտանց կ'ուղղեմ, յայտնուած համակրութեան համար՝ մեր կրած ազգային կորուստին առթիւ։»

Նիւ Եորք.— (Թայմզի հեռագիր).— Ճշմարտութիւնը յայտնուած պիտի ըլլայ, երբ ըսուի թէ ամերիկեան ամբողջ ժողովուրդը կ'ողբայ Պ. Ճոն Հէյի մահը։ Անոր մահը Ամերիկայի հանրային կեանքին մէջ պարապ մը կը թողու որուն տեղը եթէ ալ անկարելի՝ գէթ դժուար պիտի ըլլայ լեցնել։ Ամէն ոք, նոյն իսկ բժիշկները, կ'ենթադրէին թէ Պ. Հէյ շուտով պիտի բժշկուի։ Մարդ մը միայն կը գուշակէր աղէտալի վախճանը, եւ այդ մարդը նոյն ինքն Պ. Հէյն էր, վասն զի երկար ատենէ ի վեր գիտէր թէ անդարմանելի հիւանդութիւնը զինք դատապարտած էր։ Ամերիկեան բոլոր լրագիրները դամբանական յօդուածներ կը հրատարակեն։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Բանակցութեանց վիճակը.— Տեսակցութիւն Պ. Ռուվիէի ու Ռատոլին իշխանին միջեւ։

Պերլին, (Թանի թղթակցէն) 3 յուլիս.—Պաշտօնական շրջանակներու մէջ կը կարծուի թէ ֆրանսական ու գերմանական կառավարութեանց միջեւ գոյութիւն ունեցող կարծիքի անհամաձայնութիւնները պիտի հարթուին քանի՛-մը ժամէն։ Կ'իմանամ թէ Ռատոլին իշխան հրահանգ առած է սա լուրը յայտնելու թէ Մարոքի խնդիրը կարգադրուելէ յետոյ կարգադրութիւններ պիտի ըլլան ուրիշ կէտերու մասին, որոնք ա՛լ աւելի պիտի ամրացնեն ֆրանքօ-գերման բարեկամական յարաբերութիւնները։

—Նախօրօքապէս Պ. Ռուվիէ առջի օր տեսակցեցաւ գերման դեսպան Ռատոլին իշխանին հետ։ Նախապէս փոխանակուած հաղորդագրերու ամփոփումն էր ատիկա, որոնք երկուստեք ընդունուած, Ֆրանսայի համար պիտի ըլլայ հետեւանքը Դեսպանախորհուրդի սկզբունքին ընդունելութեան։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՉԻՆ

Անգլիական վաճառականութիւնը Չինու մէջ.— Լորտ Լանստաունի ուղղուած բողոքագիրը։

Լոնտոն, 3 յուլիս.— Շանկայի անգլիական ամենէն կարեւոր ծխախոտային վաճառատուններուն Տնօրէնները բողոքագիր մը ուղղելով Լորտ Լանստաունի, կ'ըսեն թէ Չին անգլիացւոց կը ձեւացնէ Մաքքէյ դաշնագիրը, կնքուած երկու տարի ութը ամիս առաջ։ Չին կը հակառակի հանքերու, մաքսերու, նաւագնացութեան եւ դրամի օրինական արժէքի վերաբերեալ կանոնագիրներուն գործադրութեան։ Եւրոպական դրամատէրները կը վարանին շահագործումներու ձեռք զարնել որովհետեւ դրամագլուխներուն համար ապահովութիւն չընծայուիր բնաւ։ Մաքսերուն գալով, դաշնագրին տրամադրութիւններէն աւելի ծանր են, ինչ որ հակառակ է նոյն դաշնագրին թէ՛ ոգիին եւ թէ տառական իմաստին։ Վերջապէս նաւագնացութեան դիւրութիւն չընծայուիր չինական ջուրերու մէջ եւ օտար դրօշ կրող նաւերու նկատմամբ բացորոշ հակակրութիւն ցոյց կը տրուի։ Այս պայմաններուն մէջ՝ Շանկայի անգլիացի վաճառականները Լորտ Լանստաունէն կը խնդրեն ազդուօրէն գործել՝ Մաքքէյ դաշնագրին պայմանները գործադրել տալու համար, որուն լքումը կը վնասէ թէ՛ անգլիական շահերուն եւ թէ Մեծն-Բրիտանիոյ ազդեցութեան Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ։

ՄԱՐՈՔԻ ԳՈՐԾԸ

Նաւահանգստի շինութեան ձեռնարկը.— Մարոքի կառավարական շրջանակներուն մէջ։

Լոնտոն, 3 յուլիս.—Անգլիական լրագիրները, Ֆէզէն հասած տեղեկութեան մը համաձայն, կը ծանուցանեն թէ նաւահանգստի մը շինութիւնը Դար-Սալամի մէջ՝ նոյն ինքն Մարոքի վեհապետին կողմէ թելադրուեր է գերման դեսպանին։ Բայց գերման ձեռնարկուներու հետ կնքուելիք պայմանագիրը յետաձգուեցաւ, որովհետեւ Ֆրանսա բարեկամական ընթացք մը չէր բռներ, զէնքերու փոխանցումը արգիլելով ալժերիական սահմանագլուխին վրայ. բայց երկու օր յետոյ Ֆէս լուր եկաւ թէ ֆրանսական կառավարութիւնը նորէն թոյլատրած էր զէնքերու անցքը։ Գերման դեսպանին թարգմանը գրեթէ ամէն օր Մարոքի արքունիքը կ'երթայ եւ մինչեւ ուշ ատեն հոն կը մնայ։ Մարոքեան կառավարութիւնը գոհունակութեամբ չի դիտեր Բարիզի եւ Պերլինի միջեւ կատարուած բանակցութիւնները։ Կ'ուզէ որ միջնորդի մէջ ըլլան Ֆրանսա եւ Գերմանիա։ Թերեւս այս ըլլայ պատճառը՝ որով [illegible] խոստում եղած է նաւահանգստի շինութեան մասին։ Ամէն պարագայի մէջ՝ Մարոքի կառավարութիւնը վարանած կը թուի՝ վերջնական որոշում մը տալու եւ Դար-Սալամի եւ Թանճէի մէջ կատարուելիք շինութեանց պայմանագիրները ստորագրելու համար։ Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ միջեւ կատարուած բանակցութեանց ելքին եւ Դեսպանախորհուրդի մը հաւանական գումարման կը սպասէ։

ՄԻԼԻՈՆԱՏԷՐԻ ԽՄԱՑՔ

Ծննդեան տարեդարձ մը.— Մեծ օթէլի մը բակին մէջ։

Վերջերս Լոնտոն այցելող ամերիկացի միլիոնատէր մը, իր ծննդեան տարեդարձը տօնելու համար, Լոնտոնի մեծ օթէլներէն մէկուն բակը ողողել տուաւ ջուրով։ Ցետոյ երկու կոնտոլ առնեցուցին ջուրերուն վրայ։ Կոնտոլներէն մէկը, ամէնէն մեծը, ալիքով էր եւ ծաղիկներով զարդարուած։ Բանքէթի հրաւիրեալները նաւակին մէջ ճաշեցին հոն։ Միւս նաւակին մէջ կը գտնուէր նուագախումբ մը։ Այդ մանրանկար լճին շուրջը զարդեր կային, որոնք Վենետիկեան գիւղանկարներ կը յիշեցնէին։ Աղաւնիներ կը թռչէին հոս հոն եւ կարապներ կը լողային կոնտոլներուն շուրջը։ Այս խնճոյքը, որ մօտ գլուխ 2000 ֆրանքի նստած է, առաջինը չէ զոր ունեցած է ամերիկացի միլիոնատէրը։ Ամերիկայի մէջ հացկերոյթ մը տուաւ, ուր բոլոր հրաւիրեալները ձիու վրայ միայն ապուրէն մինչեւ աղանդեր։

ԺԱՆՏԱԽՏԸ ՍՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Պարսելոնայի ժանտախտը.—Ազդու միջոցներ.—Բժիշկներուն կարծիքը։

Պարսելոնա 2 յուլիս.—Թէեւ առողջապահական Խորհուրդը ազդու միջոցներ ձեռք առած է, սակայն յուզում կը տիրէ բնակչութեան մէջ։ Ժանտախտի անջատ դէպքեր պատահած են չորս գիշեր. անոնց համար մասնաւոր տեղ մը յատկացուած է հիւանդանոցին մէջ։ Բժիշկ երը կ'ապահովեն թէ այսուհետեւ ժանտախտ չէ տիրող համաճարակը, թէեւ հիւանդանոցին մէջ նոր բացուած մարդու մը փորոտիքը քննուելով, ժանտախտի ախտանշաններ երեւան հանուեցան։ Լրագիրները կ'ըսեն թէ անգլիական նաւաբաժինը ետ կեցած է Պարսելոնա կատարելիք իր այցելութենէն։ Հարաւային Ամերիկա երթալիք գաղթականներ փոխադրող շոգենաւերը դադրեցուցած են իրենց երթեւեկը։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Ուլեմայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ կայս. Թանգարանին ֆրանսերէնի առաջին քարտուղար Նէճիպ էֆ.ի եւ Սանիէի ատեան՝ կայս. գեղարուեստից վարժարանին ներքին Տնօրէնի օգնական Մուսթաֆա էֆ.ի։ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Արշիպեղագոսի կղզիներու նահանգին ոստիկանութեան դպիր Նաֆիզ էֆ.ի։

—Պայազիտի գաւառին հաշուակալ անուանուեցաւ Ամասիոյ կայս. հողերու հաշուակալութեան նախկին առաջին քարտուղար Հիւսէյին էֆ.։

—Վէզիրութեան աստիճան տրուեցաւ կայս. [illegible] Ջիհատ փաշայի։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ ընդհանուր հաշուակալութեան երկրորդ ճիւղին Տնօրէն օգնական Րէֆաթ պէյի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Միւլքիէի Թողարկութեան նախագահ Բավէլ էֆ.ի։ Հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Սամաթիոյ երկաթուղիի կայարանին գանձապահ Իլիասի։

—Երկրորդ կարգի Շէֆաքաթ՝ Թընդանօթարանի զինուորական ատեանին անդամ Ֆէրիտ Ալի Րիֆէթ փաշայի կրտսեր աղջկան՝ Մէհրթաբէ հանըմի եւ հարսին՝ Միւֆիտէ հանըմի։

ՓՈԹՈՐԻԿԷՆ վնասուածներու մասին քննութիւն կատարելու համար կազմուած յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ ներքին գործոց պաշտօնարանին մէջ։ Յանձնաժողովը քննեց Թաղապետութեան Դ. շրջանակին մէջ կատարուած նպաստի բաշխումներուն ցուցակները. նաեւ նկատողութեան առաւ Թաղապետական միւս շրջանակներէն ղրկուած տեղեկագիրները վնասուածներու մասին, ասոնց [illegible] վնասուած գաւառներու յանձնեց մասնաւոր պաշտօնեաներու, որպէս զի բաշխումը կատարուի։ Յանձնաժողովը իր որոշումները տեղեկագրեց Կայս. Պոլսոյ։ Վաղը Թաղապետական Թ. չըլճանակին մէջ նըպաստի բաշխումը պիտի կատարուի։

ՌՈՒՄԷԼԻՈՅ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Կ. Պոլսէն կը գրեն Ֆիկարօի թէ, կ'ըսէ Իգտամ, Ռումէլիի նահանգաց մէջ անդորրութիւն կը տիրէ եւ թէ ապստամբներու խումբերը նուաճուած են։

—Իգտամի մէջ կը կարդանք.— «Նոյէ Ֆրայէ Բրեսէ Ռումէլիի նահանգաց կացութեանը վրայ խօսելով կ'ըսէ.—«Սկիւպի չըլճանակին մէջ ապստամբները նուաճելու պաշտօն ունեցող տասէն փեքէը Սէյֆօլլահ փաշային եւ կառավարական ուրիշ պաշտօնեաներու կողմէ եղած ջանքերով, Սկիւպի չըլճանակին մէջ ապստամբներու չփոխմեանց առաջքը առնուած է։» Այս յաջողութիւնը միայն Սկիւպի չըլճանակին յատուկ չէ։ Շտիպի, Վէլէ, Սալըմանի, Սէլանիկի ու Մանաստըրի նահանգներն ալ չըլճանակ երու բաժնուած են, իւրաքանչիւր չըլճանակի հրամանատարը այդ տեղին անդորրութեանը համար պատասխանատու է եւ չըլճանակներու մէջ գտնուած զօրախումբերու միջեւ անմիջական յարաբերութիւններ կան. անընդհատ շրջող զօրախումբեր կ'երթեւեկեն։ Ձեռք առնուած այդ միջոցներուն շնորհիւ, Սէլանիկի ու Կոսսովայի նահանգներուն մէջ ալ շատ փայլուն յաջողութիւններ ձեռք բերուած եւ ապստամբները ամէն կողմ նուաճուած են. նաեւ ամէն կողմ կատարեալ ապահովութիւն ու բարեկարգութիւն կը տիրէ։ Ասոյականութեան եւ խառնակութեան քամիները պատճառով չարագործները ոչ մէկ տեղ մը կը յաջողին ոտք բռնելու։»

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Աւազակ Նուվան իր աւազակ ընկերներով, Քաժանավայի Պլաքօֆչէ գիւղին մէջ հանդիպեր է զինուորներու։ Ընդհարում մը կատարուելով, Նուվան եւ ընկերներէն հօթը սպաննուեր են։

—Ռադլեք գաւառակին Բանսքա գիւղին մէջ աւազակապետ Պանկօ իր հինգ ընկերներով ձերբակալուեր է։

—Գրեվենայի Քօզլըճա գիւղին մէջ զէնք հագնող աւազակներու խումբ մը բոլորովին բնաջինջ եղեր է։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ հեռագրելը կը գրեն Տեպապ, կ'ըսէ Իգտամ.—«Պուլկար Իշխանապետութիւնը իրեն համար պարտականութիւն մը կը համարի բարւոք յարաբերութիւններ ունենալ իր դրկիցներուն հետ, մանաւանդ՝ օսմ. կայս. կառավարութեան հետ։ Իշխանապետութիւնը կը փափաքի բնաւ չըխզել հաշտարկութեան ընծայած պարտականութիւններէն։ Իշխանապետութիւնը խիստ կարեւոր միջոցներ ձեռք առած է, թոյլ չտալու համար որ ապստամբներու խումբերը Ռումէլիի կայս. նահանգները մտնեն։»

ԲԵՐԱՅԻ յոյն հասարակութեան երեւելիներէն Պ. Զախարիա Հաճըբուլօ յոյն ազգին նուիրած է իր կալուածներուն մէկ մասը, ատոնց հասոյթները առնելու Սամաթիոյ յունական վարժարանին, որ նուիրատուին անունը կը կրէ։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսուչ Հասան Ֆէհմի փաշա մաքսային Խորհուրդին յանձնեց՝ մաքսի փոխարէն առնուած ապրանքներու ճիւղին մէջ գործածուած տասնեւ հազար ոսկիի գեղծումին քննութեան թղթերը, հարկ եղածը որոշելու համար։

ԵԷՏԻԿՈՒԼԷԻ Ցանաց հիւանդանոցին համար Ռէօնթկէնեան գործիք մը գնելու նպատակով Պ. Բարթամաբուլոյի նոր իրած հինգ հարիւր ոսկին անբաւական ըլլալով, Մարսիլիոյ վաճառականներէն Պ. Բէրիքեն Զարիֆ ալ նոյն նպատակով երեք հարիւր ոսկի նուիրած է։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանատան խորհրդական Պ. Գոմմեն Լօրէկէյ պաշտօնական զբօսական պատի համար Այնորոզ գնաց։ Տեղւոյն վանքերը այցելէ ետքը Կ. Պոլիս պիտի դառնայ։

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Աղեքսանդրիոյ մէջ երեքշաբթի օրը ժանտախտէ մեռած երկու հոգիի դիակները գտնուեցան։ Հետեւեալ օրն ալ երկու հոգի վարակուելով մեռան. երկու հոգիի ալ դիակները գտնուեցան։ Առողջապահական Խորհուրդը նկատողութեան առնելով այս պարագաները, որոշեց հինգ օրուան քարանթինայի ենթարկել Աղեքսանդրիոյ ժամանումները։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց Նախարարութիւնը Մեծ-Եպարքոսին մատոյց դռնակին ճիւղին կողմէ պատրաստուած կանոնագիր մը՝ օտար երկիրներու մէջ մեռնող օսմ. հպատակներու թողած ժառանգութեանց համար։

ՊՐՈՒՍԱՅԷՆ կը գրեն թէ մեծաքանակ կոզաք կը ժամանեն։ Անցեալ ուրբաթ եւ շաբաթ օրերը 240,000 քիլօ ժամաներ են. դեռ 150 թոնայի ժամանմանը կը սպասուի։ Գիները 12էն 15 ղրուշ են։ Շերամապահները այս տարուան բերքէն շատ գոհ են։

ՇԻՇԼԻԻ կողմը անցեալ գիշեր այրած չոքօրալեան խանութին աշակերտները դժբախտաբար այրուեցան՝ խանութին ետեւի կողմի պատուհաններուն երկաթ վանդակները կոտրելով։

ԵՐԵՔ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Գումրքի Բեզմէզճիլէ Թաղը երեք գիշեր ժամ 6էն հրդեհ ծագեցաւ գինեպան Ալի Զավուշի փռայուրէն տանէն։ Թէ՛ այդ տունը եւ թէ երկաթուղիի պաշտօնեայ Վարթէկի տունը՝ ամբողջ դառնալով մոխիր այրեցան։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Յովսէփ Իզմիրեանց Գրական Մրցանակի Յանձնաժողովը երէկ նիստ ըրաւ Բերա, Ս. Պատրիարք Հօր բնակարանը, Ն. Սրբազնութեան նախագահութեամբ, եւ նկատողութեան առաւ այս տարուան մրցման ենթարկուած երկասիրութեանց քննիչ մասնախումբին տեղեկագիրը։

—Իզմիրի առաջնորդ Տ. Եղիշէ եպ. Դուրեան՝ որ նախընթաց օր վերադարձած էր Արմաշէն, այս առաւօտ մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս դէպի Իզմիր, Մեսաժըրիի Սաղալիէն շոգենաւով։ Նաւամատոյցին վրայ՝ յաջողակ գացած էին, Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ Տ. Բաբգէն, Տ. Գարեգին եւ Տ. Տիրայր վարդապետները եւ ուխտակից բարեկամներ։

⁂ Մեկնեցաւ շոգենաւով մեկնեցաւ նաեւ Գէորգ էֆ. Թօրգոմեան, Պրուսայի Շերամաբուծական վարժարանին Տեսուչը, որ արտասահման Եւրոպա կ'ուղեւորի ուսումնասիրութեան համար։

—Եգիպտոսի նորընտիր Առաջնորդ Տ. Մկրտիչ Վ. Աղաւնունիի պաշտօնը հաստատող կայս. Ֆերմանը, դատական նախարարութենէն յանձնուած է Պատրիարքարանին։

—Երուսաղէմի հաշիւներու քննութեան համար Խառն Ժողովոյ վերջին նիստին մէջ ընտրուած վարչական Յանձնաժողովը, յառաջիկայ երեքշաբթի առաւօտ հրաւիրուած է նիստ գումարել Պատրիարքարանին մէջ։

—Տնտես. Խորհուրդը իր վերջին նիստին մէջ հետեւեալ որոշումները տուաւ.

1.— Թօփ Գափուի Թաղ. Խորհուրդը հաղորդելով ցուցակը եկեղեցւոյն անշարժ կալուածներուն եւ անվճար պարտքերուն, արտօնութիւն խնդրած էր ջնջել զանոնք հաշուետոմարներէն եւ ըստ այնմ կարգաւորել իր շէնքի մատակարարութեան հաշիւները։ Խորհուրդը յանձնեց նոյն ցանկը կազմ. համարակալութեան, նշանակելու գաւառներուն ընկեր իւրաքանչիւր առաջ հանգամանքները եւ պարագաները քննել, ճշդել եւ արդիւնքը տեղեկագրել, ըստ այնմ կարեւորը տնօրինելու համար։

2.— Խորհուրդը նկատելով որ մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհուրդները ընդհանրապէս առանց վարչութենէն հաստատել կը մատակարարեն իրենց խնամոց յանձնուած հաստատութիւնները եւ այս ընթացքէն Թաղ. սնտուկները կը վնասուին պարագաներու, այս վիճակին միանգամ ընդ միշտ վերջ տալու համար որոշեց խնդրել Ս. Պատրիարքէն որ շնորհ ընէ ընդհ. շրջաբերականով մը հրաւիրել մայրաքաղաքիս բոլոր Թաղ. Խորհուրդները մատուցանելու ըստ օրինի իրենց մատակարարած եկեղեցեաց եւ վարժարանաց տարեկան նախահաշիւը, յետ քննութեան եւ վաւերացման յանձնելու համար ի գործադրութիւն։

3. Խորհուրդը ուշադրութեան առնելով Ազգ. հաստատութեանց վերաբերեալ դրամներու եւ արժէքներու ապահովութեան մասին Ազգ. Վարչութեան կողմէ հաստատել հրահանգը որ հաղորդուած էր Ս. Պատրիարքին պաշտօնագրովը, հրահանգին գործադրութեան ձեռնարկելէ առաջ, քանի մը հիմնական կարգադրութիւններ ըրաւ եւ որոշեց յառաջարկել Ս. Պատրիարքին, հրահանգ խնդրել։

Տնտես. Խորհուրդը զգուշաւորութեան գեղեցիկ օրինակ մը ընծայելով, ուրիշ կարգ մը որոշումներ ալ տուած է հաշուական եւ եկեղեցական խնդիրներու մասին։

—Կեդրոնական վարժարանի ընթացաւարտ կարգին յոյն, լատին եւ ֆրանսական գրականութեանց ամավերջի բերանացի քննութիւնները տեղի ունեցան երէկ վարժարանին սրահին մէջ, ատենապետութեամբ դասախօս Պ. Ալլէօ Բրօյի։

Ընթացաւարտները յաջող պատասխաններով եւ սահուն ֆրանսերէնով մը խօսեցան երեք գրականութեանց գլխաւոր ճիւղերուն եւ իմաստասիրութեան վրայ։

—Արամ էֆ. Մարգարեան, որ Եւրոպա գացած էր առեւտրական գործերու համար, մայրաքաղաքս հասաւ։

ԲԱՆԿԱԼԹԷՆ

ՎԻԷՆՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

Կարելի է ըսել թէ, եղանակին կրթական հանդէսներուն լաւագոյններէն ու հրապուրիչներէն մէկն էր Վիեննական Մխիթարեանց Բանկալթիի վարժարանին ամավերջի ու վկայականաց բաշխման հանդէսը որ կատարուեցաւ երէկ արտակարգ շքեղութեամբ, վարժարանի հովանաւոր պարտէզին մէջ, օսմանեան եւ աւստրիական դրօշներով զարդարուած։ Պատուոյ տեղը բռնած էին Հայ-Կաթողիկէ Կ.-Պատրիարք Տ. Սապպաղեան Սրբազան, եւ աւստրիա-հունգարական դեսպան Պարոն Ֆոն Քալիչէ, որուն կ'ընկերանային ընդհ. հիւպատոս Պ. Ս.Ֆօրլին եւ Տիկինը, Ա. քարտուղար Պ. Սիլլէր եւ քոյրը։ Նոյնպէս, Հայ Կաթողիկէ եպիսկոպոսներ եւ վարդապետներ, գրագէտներ, ուսուցիչներ, լրագրապետներ եւլն.։ Մեր Ս. Պատրիարքին կողմէ յատկապէս եկած էին Տ. Բաբգէն եւ Տ. Տիրայր վարդապետները։

Հանդիսականներու առատ բազմութեան մէջ մեծ մասը կը կազմէր գեղեցիկ սեռը, աշակերտաց ծնողքներ եւ ուրիշ ծանօթ ընտանիքներ։

Հիւրերը կ'ընդունէին Հ. Գալէմքեարեան՝ վանատան մեծաւորը եւ Հ. Մենեվիշեան՝ վարժարանին տեսուչը։ Ընդարձակ բեմ մը պատրաստուած էր աշակերտներուն յատուկ։

Միջօրէէն յետոյ ժամ 2½ին (Ր. Ե) հանդէսը բացուեցաւ Կայս. Համիտիէ քայլերգով, որուն յաջորդեցին ունկնդրեցին ու ծափահարեցին ներկաները։ Ցետոյ, նուագուեցաւ նաեւ աւստրիական քայլերգը ի պատիւ դեսպանին։

Առաջին ճառախօսն էր այս տարուան ընթացաւարտներէն Պ. Պետրոս Արճեան, որ թուրքերէն ուղերձով մը շնորհակալութիւն յայտնեց վարժարանին համար աշխատողներուն, եւ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան արեւշատութեան համար, որուն կրթասէր հովանիին տակ կը յառաջդիմէ դաստիարակութեան գործը։

Գերմաներէն խմբերգէ մը ետքը, զոր աշակերտները երգեցին, ընկերակցութեամբ դաշնակի, գերմաներէն ճառ մը կարդացուեցաւ ընթացաւարտներէն Պ. Ֆասոս Արճեանի կողմէ։ Պ. Սամփան Երազեան արտասանեց հայերէն գրաբար ուղերձ մը ուսման վրայ, եւ շնորհակալութիւններով վերջացուց իր խօսքը։

Հ. Մենեվիշեան, վարժարանին տեսուչը, ողջունելով չխեր կարդաց վարժարանին տարեկան տեղեկագիրը, ուրկէ հասկցուեցաւ թէ վարժարանը՝ օժտուած նախակրթական յառաջադէմ ծրագրով մը, այս տարեշրջանին սկիզբը ունեցած է 135 աշակերտ, 93ը նախորդ տարեշրջանէն եւ 40ը՝ նորամուտ, եւ ներկայ տարեշրջանը կը թեւակոխէ 117 աշակերտով։ Իբրեւ ապացոյց վարժարանին իրական համբաւին, մինչեւ 19 օտարազգի աշակերտներու անունները, 5 յոյն, 2 անգլիացի, 2 աւստրիացի, 4 մալթացի են.։ Հ. Մենեվիշեան չմոռցաւ ալ պարզել թէ, առանց կրօնական խտրութեան, հաւասար կրթութիւն մը կը տրուի աշակերտաց։ Ցայս խօսքը ընթացաւարտներուն ուղղելով աւարտեց իր «հուսկ բանքը», որուն նիւթն էր ինքնազարգացումը, այսինքն՝ կեանքի մէջ յաջողելու այն գաղտնիքը, որուն կրնայ տիրանալ մարդ՝ դպրոցէն դուրս ալ աշխատելով, ինքնազարգանալով։ Հ. Մենեվիշեան գովեստներով պսակեց ընթացաւարտ հինգ պարոնները, որոնք են.—Սամփան Երազեան (Տրապիզոնցի), Պետրոս Արճեան, Ֆասոս Արճեան (ազգով Մելքիդ), Հրանտ Աճէմեան, Լեւոն Րէիզեան եւ Վահրամ Կիւմիւշեան, երեքն ալ Պոլսեցի։

Երկու խմբերգէ ետքը, ֆրանսերէն ուղերձ մը կարդաց Պ. Լ. Րէիզեան։ Պ. Հ. Աճէմեանի ջութակի վրայ նուագած souvenirին յաջորդեց հայերէն monologue մը արտասանութիւնը՝ դեռատի Պ. Ա. Եփրեմեանէ որ կը հեգնէր ժամանակի կեանքին կեղծաւորութիւնները, եւ ակնարկութիւններ կ'ընէր Թուղ. Միջնակարգ, ուսանողներուն, լրագրական մրցակցութիւններու եւայլն։

Սիրուն էր նաեւ այն վօտվիլը, զոր գերմաներէն լեզուաւ ներկայացուցին Պ.Պ. Մագաքեան, երկու Արճեանները, Աճէմեան եւ Րէիզեան։

Ինքնագիր բժիշկի մը մենախօսութիւնը ըրաւ Պ. Վ. Մասրապեան ֆրանսերէն լեզուով, որմէ ետք՝ Հ. Գէորգ Քանքրկեան կարդաց տարեկան աշխատութեանց արդիւնքը։

Դարձեալ նուագ, դարձեալ մենախօսութիւն գերմաներէն՝ Պ. Ա. Թէրզեանի կողմէ, յաջորդութեամբ Պ. Պետրոս Արճեանի զուարթ երգին։ Իսկ Պ. Պ. Ֆ. Արճեան եւ Լ. Րէիզեան Une lettre chargée խաղը ներկայացուցին, ուրկէ ետքը տեղի ունեցաւ վկայականաց բաշխումը, Հ. Մենեվիշեանի ձեռքով։

Բաց ի ընթացաւարտներէն, միւս աշակերտներն ալ ստացան ուսման յաջողութեան, դաստիարակութեան եւ ձայնական ընդունակութեան պարգեւներ ու վարքի մրցանակներ եւ սիրուն նուէրներ։

Այս նուէրները եւ վկայականները աշակերտաց կը յանձնուէին ներկայ անձնաւորութեանց ձեռքով,

Յիշենք միայն ընթացաւարտ կարգին ստացած նուէրները, որոնք նուիրուած են կրթասէր անձերու կողմէ.— Սամփան Երազեան՝ լուսանկարչական գործիք մը, Պետրոս Արճեան՝ թուղթի չքեղ ժամացոյց մը եւ երկու ոսկեայ, Ֆասոս Արճեան՝ Շիլլերի մատենագրութեան երեք հատորները, Հրանտ Աճէմեան՝ ջութակահարի առաջին միտալ։ Թարգմանիչ Սամփան էֆ. Կալբաքեան ալ դէպէ մը նուիրեց իր յաջող աշակերտին՝ Պ. Բէօյլիւեանի։

Հանդէսը փակուեցաւ աւստրիական քայլերգով։

Աւստրիական դեսպան Պ. դը Քալիչէ շնորհաւորեց Հ. Գալէմքեարեանն ու Հ. Մենեվիշեանը, այն եռանդուն աշխատասիրութեան համար, որով այսքան յաջող արդիւնք մը հրապարակ կը բերեն հայ վարժարանէ մը։ «Շատ գոհ եմ ու ուրախ եմ որ, յարգելի դեսպանը, կատարեալ անհնիկուլի մը հաճոյքը կը վայելեմ, լեզուներու եւ բոլոր ուսմանց մէջ տիրող յառաջդիմութիւնն տեսնելով ձեր վարժարանին մէջ.»

Կ.-Պատրիարքն՝ իր եկեղեցականներով եւ Պ. դը Քալիչէ՝ իր հետեւորդներով հիւրանոց առաջնորդուեցան, ուր մեծարանքներ ընծայուեցան անոնց, ինչպէս նաեւ ուրիշ ծանօթ հրաւիրեալներու որոնք մինչեւ ուշ տարեն իրենց շնորհաւորութիւնները յայտնեցին վարժարանի Դիր. Տեսչին՝ Հ. Մենեվիշեանի, յաջող ու արդիւնաւոր շրջան մըն ալ բոլորել առած ըլլալուն համար իր ձեռնհաս վարչութեան ներքեւ գտնուող այդ ուսումնարանին։

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՓՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԹՈՔԻՕ 6 յուլիս.— Ռուս պատուիրակներուն հետ հաշտութեան բանակցութիւնները կատարելու պաշտօն ունեցող ճափոնական պատուիրակները ամսոյս 8ին ճամբայ պիտի ելլեն դէպ ի Ուաշինկթըն։

—Միքատօն իր ներկայութեանը ընդունեց արտաքին գործոց նախարար Պարոն Քոմուրան որ, ինչպէս յայտնի է, Ճափոնի կողմէ հաշտութեան պատուիրակ կարգուած է։ Միքատօն յայտարարեց Պարոն Քոմուրայի թէ շատ ուրախ պիտի ըլլայ եթէ թշնամութիւնները դադրին։ Կայսրը յարեց.— «Պէտք է որ ամէն ջանք ընէք, որպէս զի տեւական հաշտութեան վերահաստատութիւնը՝ տեւական հիման մը վրայ։»

ԼՈՆՏՈՆ. — (Պաշտօնական). — Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Ճափոն չուզեր զինադադարի վրայ բանակցել, եթէ Ռուսիա սկզբունքով եւ նախապէս չընդունի ճափոնական բոլոր պահանջումները։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թօքիօյէն կը հեռագրեն թէ ճափոնական պատուիրակը՝ արտաքին գործոց նախարար Պարոն Քոմուրա, այսօր Թօքիօյէն ճամբայ կ'ելլէ դէպ ի Ուաշինկթըն։ Ճափոնական երկրորդ պատուիրակը՝ Ուաշինկթընի դեսպան Պ. Թաքահիրա արդէն հոն կը գտնուի։

—Թօքիօյէն կը հեռագրեն Տէյլի Թելկրաֆի թէ երկու հակառակորդ բանակներուն ճակատներուն միջեւ եղած հեռաւորութիւնն է 43 մղոն։

—«Ուէսթրըն Նիւզ» հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Սէուլէն.— «Ճափոնական զօրաբանակները կը համախմբուին Քորէայի հիւսիսային արեւելեան սահմանագլուխին վրայ։ Ասոնց բանակներուն ամբողջութիւնը կը տարածուի երեսուն մղոն տարածութեան վրայ։ Այդ կերպով բոլորովին պատրաստ կը գտնուին ռուսական հողին վրայ յարձակելու համար։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— (Պաշտօնական).— Լինեւիչ զօրավարը յուլիս 5 թուականով հետեւեալը կը հեռագրէ Ցարին.—«Քանի մը ժամ առաջ ճակատամարտ մը ետքը մեր զինուորները, յուլիս 1ին, յաջողեցան Ճափոններուն ձեռքէն գրաւել անոնց ամուր դիրքերը։ Մեր զօրախումբը յետոյ հալածեց թշնամին, որուն հետեւակներուն մէկ վաշտը փճացուց։»

Լինեւիչ զօրավարը կը յայտնէ թէ Ռուսերը այդ օրը մինչեւ իրիկուն վերագրաւել դիրքին մէջ կեցեր եւ յետոյ ետ քաշուեր են։ Ճափոններուն կորուստը խիստ շատ է այդ ճակատամարտին մէջ։

—Լինեւիչ զօրավարը յուլիս 3 թուականով կը հեռագրէ Ցարին.— «Քորէայի մէջ մեր զօրախումբը, յուլիս 1ին յարձակողական ձեռնարկելով գրաւեց Քոսնսիլաքը եւ ուրիշ տեղեր հարաւային կողմը։ Թշնամին ամէն կողմէ ետ մղուեցաւ։»

—Խարպինէն հետեւեալը կը հեռագրեն ռուս գործակալութեան.— «Ճափոնական հետեւակներու եւ հեծելազօրքերու խումբեր կը համախմբուին Մանանկի եւ Օտոխանայ ճամբուն վրայ՝ գրաւելու Շաւչենկի կիրճը։»

ԼՈՆՏՈՆ.— Տէյլի Թելկրաֆ հրատարակած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ճափոնները, թշնամութեանց սկսելէն մինչեւ յունիսի վերջը, ընկղմած եւ գրաւած են 54 օտար նաւեր, որոնց 22ը անգլիական։

ԹՈՔԻՕ.—Պարոն Քոմուրայի շնորհուած ունկնդրութենէն ետքը, Միքատօն մեծ հացկերոյթ մը տուաւ Ճափոնի պատուիրակներուն։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերմանիա մէկ երրորդը չափով պիտի մասնակցի Ճափոնի որոշած երեսուն միլիոն անգլիական ոսկիի արտաքին նոր փոխառութեան։ Գերմանական ամբողջ մեծ սեղանաւորները պիտի մասնակցին, բաց ի չորս պանքաներէ, որոնք ռուսական վերջին փոխառութիւնը հրապարակ հանեցին։

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիշերուան Հեռագիրներուն մէջ։)

ՎԻԷՆՆԱ.—Բարիզի մէջ մեծ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ ամերիկեան նոր դեսպան Պ. Թաուըրի եւ ամերիկեան պատուիրակութեան։ Պ. Պ. Թաուըր եւ Մաք Քօրմիք իրենց բանախօսութեանց մէջ գովաբանեցին Մ. Նահանգաց եւ Ֆրանսայի առեւտրական բարեկամութեան արդիւնքները եւ երկու երկիրներուն առեւտրական յարաբերութեանց զարգացումը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Պ. Պալֆուր, գաղթականներու օրէնսգիրքին վիճաբանութիւնը փակելու համար, Երեսփ. Ժողովին մէջ առաջարկեց որոշել որ վիճաբանութիւնները յուլիս 11ին կատարուելով 18ին փակուին, վասն զի Խորհրդարանին նըստաշրջանը օգոստոս 10էն կամ 15էն պիտի փակուի։

ԲԷՆՏԱ.— Սալման Շեթարա տանը սնանկութիւն յայտնեց երկու միլիոն քուրոնի բացով։ Այդ սնանկութիւնը Աւստրիա-Հունգարիոյ մէջ [illegible]։

ՖԷՐՐՈՒՎԻՈԼ.— Ընդվզեալ նաւ մը, ատտէրը նուաղելով, ընկղմեցաւ եւ ծովին յատակը ատալ մէջ խրեցաւ։ Իսկոյն ասպազներու միջոցաւ ձեռնարկ կ'ունեցուի այդ նաւը ազատելու. աշխատութիւնները կը շարունակուին։

ԲԱՐԻԶ.—Պ. Ռուվիէ եւ Ռատոլին իշխանը, այսօր նորէն երկար տեսակցութիւն մը ունեցան։ Պաշտօնական շրջանակներու մէջ կը յայտարարուի թէ քայլ մը եւս առնուած է դէպ ի համաձայնութիւն։ Միայն համաձայնութիւնը նուիրագործող գրութեան վերջնական ձեւը առնելու խնդիրը մնացած է։

ՎԻԷՆՆԱ.—Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովը վեց, տասներկու ժամ տեւող նիստէ մը ետքը, ընդունեց Գերմանիոյ հետ կնքուած առեւտրական դաշնագրութիւնը եւ այն օրէնքը, որով կառավարութիւնը կ'արտօնուի ժամանակաւոր կերպով կարգադրել առեւտրական յարաբերութիւնները Զուիցերիոյ եւ Պուլկարիոյ հետ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ լրագիրները գոհունակութեամբ կը ծանուցանեն Պերլինի եւ Բարիզի դահլիճներուն յարաբերութեանց միջեւ առաջ եկած բարւոքումը. նաեւ կ'ըսեն թէ ժողով մը պիտի հրապարակուի հաստատող երկու կառավարութեանց միջեւ գոյացած համաձայնութիւնը։

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին թղթածրարին վրայ, Իտալիոյ Խորհրդարանին մէջ ոչ եւ է հարցապնդում չեղաւ Մարոքի գործերուն վրայ, որպէս զի պաշտօնապէս չյարուցուին դիտողութիւններ որոնք կրնան անհաճոյ ըլլալ թէ՛ Ֆրանսայի եւ թէ Գերմանիոյ։

ԲԱՐԻԶ.—Ռատոլին իշխանը եւ Պ. Ռուվիէ երեկոյեան պիտի ստորագրեն Ֆրանսա-Գերմանական նախնական համաձայնութեան պայմանները։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 23 Յունիս		
Օսմ. Քօնսոլիտէ Միաց.	Օ.Ո.	96 09
Ամենէն բարձր գին	»	96 11
Ամենէն վար գին	»	96 04
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	131 —
Ամենէն բարձր գին	»	131 12
Ամենէն վար գին	»	131 —
ԲԱՑՈՒՄ 24 Յունիս		
Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացն	Ք.Կ.	96 08
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	131 —
Շիրքէթի Խայրիէ		30 —
Օսմանիէ		— —
Ռեժի		17 10
Օսմ. Պանքա		— —
Յունական Պանքա		428 —
Տէրքօս		246 —
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4 —
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		7 35
» ժուիսանս		2 50
» պարտաթուղթ		483 —
Քարափ Կ. Պոլսոյ		512 —
Թրանսվալ		80 —
Քրէտի Ֆօնսիէ Էժէբսիէն Ա		309 —
« » « Բ		269 —
Լավրիոն		35 —
Անատոլի երկթ. բաժնեթուղթ		14 —
» » պարտաթղթ.		526 —
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ		
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	— —
» » » չէք	»	109 25
Բարիզ » »	Ֆր.	22 93¾
» » » չէք	»	— —
Պերլին ամսուս չէք	մարք	18 69
Վիեննա չէք	ֆիոր.	21 94
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87 16
Անգլիական ոսկի	»	109 35
Բօլ Էմբէրիալ	»	90 10
Քրիմիզ	»	51 08
Մեճիտիէ արծաթ	»	107 37
Մէթալիք	«	— —
Ռուսիոյ Թղթադրամ	Օ.Ո.	8 64

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 6 Յուլիս		
Անգլիական Քօնսօլիտէ		90 31
Միացեալ Օսմ. պարտք	բաց.	87 63
	գոց.	87 63
Օսմանեան Պանքա		13 63
Ռուսական 1888–1889		87 25
Հելլենական 5 %		50 75
» Մօնօբօլ		52 25
Պուլկարական 1892		101 25
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ		105 —
Ճափոնական %		87 50
Թրանսվալ		3 12
Չէրթըրտ		1 87
Փոխանակագիր		25 30
ԲԱՐԻԶ, 6 Յուլիս		
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99 17
Միաց. Օս. պարտաթ.	բաց. Ղշ.	88 80
	գոց. »	88 92
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	592 —
Օսմանիէ	»	— —
Ռումէլի երկաթուղի	»	132 25
Օսմ. մաքսատուն	»	484 —
Օսմ. Ռեժի	»	392 —
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	507 —
Քրէտի Լիոնէ դուբօնը կա.	»	1091 —
Իտալական Ռանթ	»	104 72
Սպանիական արտաքին	»	90 37
Աւստրիական	»	100 90
Թրանսվալ	»	81 25
Ռուսական 4 % 1901	»	86 70
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 140
Դրամագլուխ	»	— —
ՎԻԷՆՆԱ, 6 Յուլիս		
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	240 60
Ռումէլի երկաթուղի	»	141 75
Օսմ. Ռեժի	»	— —
ՊԵՐԼԻՆ, 6 Յուլիս		
Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	— —
Ռումէլի երկաթուղի	»	134 50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	104 50
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 370
ՊՐՈՒՍԷԼ, 6 Յուլիս		
Օսմ. միացեալ պարտք		88 43
Ռումէլի երկաթուղի		132 50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

1896ի 5 % օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1906 յուլիս 16ին սպառող թիւ 18 կտրօնը, ինչպէս նաեւ 2|15 յուլիսի վիճակահանութեան մէջ ամորթի ելած պարտաթուղթերը պիտի վճարուին յառաջիկայ յուլիսէն սկսեալ Օսմ. Կայս. Պանքայի կեդրոններուն կողմէ՝ Բարիզ, Լոնտոն, Կ. Պոլիս։

* * *

Մաքսային 4 % փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1905 յուլիսին սպառող թիւ 5 կտրօնը վճարելի է յառաջիկայ յուլիս 1էն սկսեալ, Օսմ. Պանքայի կեդրոններուն կողմէ՝ Բարիզ, Լոնտոն, Կ. Պոլիս։ 8—13

* * *

Ազդ.— Մաքսային 5 % փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1899 յուլիսին սպառող թիւ 26 կտրօնները եթէ վճարման համար չներկայացուին մինչեւ յառաջիկայ յունիս 30|13 յուլիս, ջնջուած պիտի համարուին։

* * *

1896ի 5 % փոխառութեան օսմ. պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1899 յուլիսին սպառող թիւ 6 կտրօնները եթէ մինչեւ 30 յունիս|13 յուլիս չներկայացուին վճարուելու համար, ջնջուած պիտի համարուին։ 12—13

* * *

Օսմ. Կայս. Պանքայի բաժնետիրաց Ընդհ. Ժողովը, Լոնտոնի մէջ գումարուած յունիս 28ին, որոշած է 14 շիլինկ կամ 17.50 ֆրանք եւ կամ 0.77 ղրուշ շահաբաժին մը վճարել 1904 տարեշրջանին համար։ Այս վճարումը պիտի կատարուի յուլիս 3էն սկսեալ, Օսմ. Կայս. Պանքայի Կ. Պոլսոյ կեդրոնատեղին, Լոնտոնի եւ Բարիզի մէջ, ինչպէս նաեւ իր գործակալութեանց եւ մասնաճիւղերուն կողմէ։ 6—13

Կ. Պոլիս, 29 յունիս 1905

* * *

1901-1905 Օսմ. 4 % փոխառութեան ստորագրութիւնը

1901-1905 Օսմ. 4 % փոխառութեան պարտաթուղթերուն համար ստորագրողները կը հրաւիրուին Օսմ. Կայս. Պանքայի արժէթղթոց սնտուկը վճարման կիլէնները ներկայացնելու, որպէս զի ստորագրութեան ատեն վճարած դրամին տոկոսը առնեն իրենց վերադարձուի, արդիւնք պարտաթուղթերու բաշխումին։ 7—8

1901-1905ի 4 % ՈՍԿԵԴՐԱՄ ՕՍՄ. ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ

Ազդ բաշխումի

1էն 78 պարտաթուղթի համար ստորագրողները կը ստանան մէկ պարտաթուղթ, 79էն 131՝ երկու պարտաթուղթ, 132էն 184՝ երեք պարտաթուղթ։ Իսկ 184էն աւելի պարտաթուղթ ստորագրողները հարիւրին 1,90ը կը ստանան, 0.50ի եւ անկէ վեր եղած կոտորակներու համար մէկ պարտաթուղթի իրաւունք տալով։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Լ. ԹԷՐԶԵԱՆ

Բարիզի բժշկական վարժարանէն վկայեալ վիրաբոյժ-ատամնաբոյժ, նախկին պետ Բարիզի բժշկական վարժարանին քլինիքին՝ պատիւ ունի ծանուցանելու իր յաճախորդներուն թէ հաստատուած է Բերա, Մեծ-Փողոց, Քօրլըման վաճառատան վերի յարկը, Թիւ 9, ուր հիւանդները կ'ընդունի ժամը 9էն մինչեւ 6 կէսօրէն յետոյ, բաց ի կիրակի օրերէն։ 21—50

ԼԱ ՍԷԶՕՆ

ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Բերա, մեծ փողոց, բասաժ Բանայեա Թիւ 7

Այս վաճառատան մէջ կարելի է վստահօրէն գտնել լաւ եւ չափաւոր գինով ապրանքներ։

Ինչո՞ւ համար Լա Սէզօն վաճառատունը աժան եւ չափաւոր գին ունեցող ապրանքներ կը ծախէ։ Ասոր պատասխանը պարզ է եւ ստոյգ։

1. Վաճառատունը կանխիկ կը գնէ իր ապրանքները եւ բան մը չի պարտիր մէկուն, որով լաւ ապրանք ձեռք կը ձգէ։

2. Լա Սէզօն շատ ծախսելու համար համեստ շահով մը կը գոհանայ։

Հետեւաբար Լա Սէզօն վաճառատան յաճախորդները կրնան ապահով ըլլալ թէ լաւ տեսակէ եւ չափաւոր գնով ապրանքներ պիտի գնեն։ 20—36

ԻԼԱՆ

(Խազինէի Խասսաի Շահանէ)

Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ միւլհագ մա հալլէ Թաշգասվ Բալիսի էօնլէ օլուպ մահլը հալը Ռամինին 25ինճի ճամաա իրթէսի կիւնիւ իհալէի էվվելիեսի իճրա գըլընաճաղընտան թալիպ օլանլարըն Թէմինաթ աքչէսիյլէ վէ եօվմը մէզքիւրտէ գոմիսիոնտէ միւսթաքիլլէն [illegible] Խազինէի Խասսա լէր միւրաջաաթ էյլէմէլէրի։

Ֆի 22 Հազիրան 321 2—3

Առաջնակարգ Ընկերութիւն **Հոնկրուշագ** Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ
ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող ամէն Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։
Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ չահաբաժնի մասնակցութեամբ եւ առանց, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի ու մանկութեան դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու։
Կ'ԱՐԺԷ, ՈՒՐԵՄՆ ԱՄԷՆ ՈՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ՝ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՋԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Մեր գործակալք Տ. Պ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ. Գավաֆեան խան, Թիւ 5, Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՕՐԴԻՔ Ն. ՊԱՌՆԱԳԱՆԻ
Պոլիս Պառնաքան խան

18 15—50

ԳԼԽԱՑԱՒԻՐ
ԿՈՒԽԱՐԱՆԱ
GUARANA
ԳՐՈՒՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ.

Այս բուսային ու քիսական փոշիին մէկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով՝ կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը եւ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։
Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, Թիւ 8 և դեղարանները Ա.

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ՎԱՐՁՈՒ ԱՐԿՂԱՄՈՒՐՆԵՐ

Օսմ. Կայս. Պանքայի մասնաճիւղը, Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 347, հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ արկղամուրներու բաժիններ, արժէթուղթեր, զոհարեղէններ, թուղթեր եւլն. պահելու համար։ Վարձակալը տարեձեւութեան ամէն պայմաններու մասին կրնայ վստահ ըլլալ։ Այն գետնայարկը, ուր դրուած են արկղամուրները, հաստատուն անկեան մը կը ձեւացնէ, Պոլթէնի Ջէյթուռա տան դարձուածներուն կողմէ շինուած շողափով եւ երկաթով, հրդեհի եւ գողի վտանգէն բոլորովին զերծ։ Արկղամուրի մը վարձակալը կրնայ ամենայն ապահովութեամբ եւ հանգստութեամբ տանել իր կարօնները, ճզմել թուղթերը, դնել կամ վերցնել գոհարեղէնները եւլն.։ Այս նպատակաւ՝ հանգստաւէտ գրասենեակ մը դրուած է արկղամուրներուն մօտիկ։ Պանքայի Պոլսոյ մասնաճիւղն ալ միեւնոյն առաւելութիւնները կ'ընծայէ հանրութեան, արկղամուրներու վարձակալութեան մասին, արժէքաւոր առարկաներ պահելու համար։ 7—50

ԻՆՉ ԿԵՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլլան, մայրերը անոնց լաւ սնունդարար ուտելիք գտնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, ըստ որում, մայրական կաթը արչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղաքն սնուցանելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու քննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը շօքօլայի պէս խիստ քաղցրահամ է և միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սննդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'ուժովնան, կ'աճին։ Կը կայտառնան, շուտով ոտքի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն։

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ Ֆոսֆաթին Ֆալիէռով սնուցող տղաք, քաջողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է կը գործածեն այս սքանչելի սնունդը։ Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին աստիճանի ոյժ, սնունդ և կորով կու տայ։

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ.
62 16—26

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՒՄԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Ցուլիս 11ին Սիռֆասի. Մարսիլիայէն։
» 17ին Իմէրէքիի, Անուս. եղերքէն։
» 10ին Պրալպան. Անվէրսէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Ցուլիս 12ին Սիռֆասի, Սամսոն, Տրապիզոնէ. Նովոռոսիսք։
» 18ին Իմէրէքիի, աւղ. Մարսիլիա։
» 11ին Պրալպան, Կոլոս, Իպրաիլ։

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։
15 31—50 Է. Թ. ՌԸՉՈՒԼ

ՕՍՄ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՎՍԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոստ. 2/14 եւ 1310 Սեֆեր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօ, Եենի խան եւ կամ հետեւեալ հասցէներուն.—
Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սաթօք եւ Ռոսիդի, Շէյխ Իսլամ խան, Պահճէ գաբու Թիւ 10
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճելիաքա, կայարանի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Քեամիլ էֆ., չուկայի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդիրա, Մոտա ճառուղի.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարչի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12. Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Էդիէն Բրէմէզի, Թէվէքգիլ խան.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսէ, Պէօյիւքտէրէ ճառուղի, Թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Րէսուլ էֆ.
Բ. Սոսսարիա, Բէնտիք։
Պոլիս Ս. Միւնիր պէյ, Թէրզգըլը խան, Թիւ 8 եւ 9, առաջին յարկ։
17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 45—50

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ ամէն. պաշտօնէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ ամենուն գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութեանը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։
Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։
Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններու մէջ։
Բերա) 1. Մեծ փողոց, Փօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի եաեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ Թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։
Սկիւտար) Ջարշը պօյը, Թիւ 120։
Դասերը եւ նորգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան Կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ օղլուի տանը։ 16 18—50

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿՈՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.Ը
Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

Կը գործէ 82 կառավարութեանց հսկողութեան ներքեւ.
1903 Յունուար 1ին Եղաջէ ատըլեալ գոյքն է Ֆր. 1,827,000,000

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 812,711 ապահովագրեալ ունի որք կը կազմեն Ընկերութիւնը, որոնց կը պատկանի բոլոր շահերն 1903ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը ֆր. 27,670,882։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ տեղեկական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ եւ է Ընկերութենէ մը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անկաշկանդ եւ շահաւոր պայմանագրութիւն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվճելի է, ըլլայ զբաղման, ճամբորդութեան, մահուան պատճառներուն եւ պատերազմի առնչութեամբ եւ մինչեւ իսկ պատերազմի տանն։ Տեղեկական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխառութիւններ երեք տարի ապահովագին վճարելէ յետոյ առանց յետագայ ապահովագինն հաշուի առնելու, այս փոխառութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին նշանակելու առանձնաշնորհում, յետամնաց ապահովագինները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով, մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւանց կորուստ կայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումն, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագինները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել

Պոլիս Հալիթօլ խան
Վոյվոտա փողոց, Վիթալիս խան
2–50 Ղալաթիա

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհանուր-Քննիչ գործակալաց
22 Ա. ՉՈՒՀԱՃԵԱՆ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտէսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դոմօ	1497	Ֆոգօ	1011	Մալծօ	724	Բոզարիօ	136
Ալէքզ	3607	Դոնկօ	1906	Կրատնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դորսօ	895	Հիրօ	775	Մարղէլլօ	3709	Սիրիօ	1735
Արիոսթօ	2277	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքասօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պոսանօ	1822	Տոմինիկօ	987	Հինէաւ	3720	Միլօ	1057	Սորէնթօ	1203
Պորտինօ	1264	Տուրօ	2333	Հորաթիօ	3600	Մոնդեպէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Պրավօ	1076	Տրագօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիւնօ	841	Տիկամօ	514	Իակօ	2354	Նէրօ	1033	Թորրօ	3327
Պըֆֆալօ	4481	Էպրօ	2464	Իտասքօ	5540	Օնէօ	4100	Թոլէտօ	1470
Ֆէյրօ	1371	Էլտորատօ	1520	Ճէւնօ	1080	Օնէարիօ	4036	Թորրիտօ	487
Գալլիլօ	1337	Էտագօ	1844	Քէւօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քարինօ	3307	Օթէլլօ	1637	Վասքօ	1914
Դոգօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քովնօ	1700	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
Ծիրակօ	2739	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	3229	Վըլսըրըն.	2396
Ծիսէրօ	1831	Ֆրանչէսքօ	4582	Լէրանթօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1350
Քլիօ	3697	Կալիլէօ	3060	Լիվոռնօ	1643	Րոլլօ	1613	Զէրօ	1200
Կոլորատօ	4235	Կիկանօ	1243	Լորէնցօ	319	Ռոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են.
Թալլօ շոգենաւը, նաւապետ Թորն։
Ալէքրօ շոգենաւը, նաւապետ Հիքս։
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին.
Վիկօ շոգենաւը, նաւապետ Հօրնիէօլլ, ամսոյս 11ին։
Միֆասօ շոգենաւը, նաւապետ Թօրփ, ամսոյս 24ին։
Դիմել առ Գործակալն Յ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22—24, Թիւնէլի Մեսէթ խան, Ղալաթիա 10 35—50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ
Ժամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ.
1905 մարտ 1 (Ն. Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ
ԳՈՆԻԱ—ԷՐԷՅԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ		622
		Առտ. և Ճմ.
Կայարան		Առտու
Գոնիա	մկն.	11 —
Գուլին խան		11 31
Չումրա		12 15
Արըգ Էօրէն		12 43
Մանտասուն		1 12
Գարաման	ժմն.	1 43
	մկն.	1 58
Սիտըօվա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		3 14
Ուլաշ		3 50
Էրէյլի	ժմն.	4 15
	մկն.	4 35
Պուլկուրլու ժմն.	իրիկ.	4 50

ԴԱՐՁ		621
		Առտ. և Ճմ.
Կայարան		Իրիկ.
Պուլկուրլու	մկն.	5 5
Էրէյլի	ժմն.	5 23
	մկն.	7 20
Ուլաշ		7 47
Այրանճը-Տէրպէնտ		8 31
Սիտըօվա		9 13
Գարաման	ժմն.	9 37
	մկն.	9 52
Մանտասուն		10 25
Արըգ Էօրէն		10 54
Չումրա		11 30
Գուլին խան		12 6
Գոնիա ժմն.	իրիկ.	12 35

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվէրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
[illegible]	10500	Ֆլօրիտա	330
[illegible]	10500	Էֆֆրիքեան	3500
[illegible]	10500	[illegible]	300
Լանքաշրիան	9000	Ալճէրեան	350
[illegible]	9000	Արապեան	3500
[illegible]	8000	Ասէնեան	3500
[illegible]	8000	Անաթոլեան	3500
[illegible]	8000	Ալգաչիրն	350
[illegible]	8000	Լէպանոն	200
[illegible]	3700	Մինձօ	900
Վ. [illegible]	3700	Օբօրթօ	800
[illegible]	3700	Լիստոն	80
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերին կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իր ... հրահանգը գրել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆԹԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
13 24—50 մաքսատան հին տեղը

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվէրբուլ, Պորտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ըռամսէզ	300	Թիպս	2500
Անա լիս	3000	Նէֆթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսա լիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարօս	3000	Սֆինքս	20000
Օս անիս	300	Կասքընի	1500
Մացիռէիս	2500	Իսիւլա	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ եւ ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
20 4—50 13 Ճէյմս Սդրիթ Լիվէրբուլ

Cie RUSSE
Navigation a Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Յունիս
Կշ. 21,4 Սեվաստաբօլ ժամը 10ին առաւօտ, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիօս, Թարապուլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Եշ. 23/6 Օտեսա ժամը 10ին առաւօտ։
Շբ. 25/8 Մէթէլիւս, Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առաւօտ։
13 Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։ 2–50

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Որէ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվէրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	559
Սաքսոնիա	13900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէլիա	3239
Քամբանիա	12950	Բօսնիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թրէքիա	2936
[illegible]	8128	Սիբերիա	2935
[illegible]	8120	Սամարիա	2552
[illegible]	7392	Ալէփփօ	2181
[illegible]	7369	[illegible]	1000

Դիմել առ
11—50
ՃՈԼԻ Ա ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմանէճիլէ խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

Արտօնատէր ՉԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ
Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1905 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ.44 խառն Առտու ժ. վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ.46 խառն Իրկն. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.41 խառն Առտու ժ. վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.43 խառն Իրկն. ժ. վ.
11 15	7 58	մկն. Քարաքէօյ կամուր ժմն.	3 52	12 15
11 35	8 18	ժմն. Հայտար Փաշա մկն.	3 32	11 55
12 —	8 30	մկն. ժմն.	3 22	11 21
1 5	9 28	ժմն. Բէնտիք մկն.	2 13	10 12
1 19	9 52	մկն. ժմն.	2 —	9 52
1 41	10 17	» Թուզլա »	1 40	9 30
2 3	10 42	» Կէյպզէ »	1 18	9 9
2 27	11 4	» Տիլ Իսքէլէսի »	12 48	8 35
2 39	11 15	» Թավշանճըլ »	12 34	8 24
3 —	11 36	» Հէրէքէ »	12 23	8 12
3 21	11 56	» Եարըմճա »	11 56	7 43
3 35	12 9	» Թիւթիւն Չիֆթլիք »	11 44	7 30
3 47	12 23	» Տէրինճէ »	11 33	7 19
4 2	12 37	ժմն. Իզմիտ մկն.	11 15	7 3
4 21	— —	մկն. ժմն.	— —	6 38
5 1		» Պէօյիւք-Տէրպէնտ »		6 2
5 34		» Սափանճա »		5 32
6 1		» Համիտիէ »		5 14
6 48		» Կէյվէ »		4 18
7 14		» Աք-Հիսար »		3 52
7 49		» Մէքէճէ »		3 23
8 19		» Լէֆքէ »		2 49
8 57		» Վէզիր-Խան »		2 11
9 0		ժմն. Պիլէճիք մկն.		1 30
9 55		մկն. ժմն.		1 20
1 5		» Քարաքէօյ »		12 30
1 49		» Պօզիւյիւք »		11 54
2 42		» Ին Էօնիւ »		11 17
1 9		» Չուքուր Հիսար »		10 44
1 44		ժմն. Էսկի Շէհր մկն.		10 5
իրկն.				առտ.

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 խառն Առտու ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն. ժ. վ.
10 25	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմն.	1 25
11 7	» Կէօքճէ Քըզըք »	12 45
12 5	» Սաղօնէօ Պունար »	12 3
12 59	» Ալայունտ »	11 7
1 41	» Չէքիւրլէր »	10 23
2 41	» Տէօյէր »	9 35
3 10	» Իհսանիյէ »	8 50
3 34	» Համամ »	8 23
3 44	» Կազլիկէօլ համամ »	8 14
4 31	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	7 43
5 11	» Պէօյիւք Չօպանլար »	6 50
6 6	» Չայ »	6 3
6 51	» Իսհագլու »	5 10
7 15	» Եասսըճան »	4 45
7 46	» Աք շէհիր »	4 23
8 18	» Ազարի քէօյ »	3 43
9 —	» Ջավուշճը քէօյ »	3 5
9 38	» Իլկին »	2 33
10 25	» Գադըն-Խանը »	1 39
11 20	» Սէրայ-Ինի »	12 57
11 52	» Մէյտան »	12 17
12 52	» Պունար-Գաղա »	11 12
1 30	ժմն. Գոնիա մկն.	10 30
իրկն.		առտ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առտու ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն. ժ. վ.
12 —	մկն. Էսկի Շէհիր ժմն.	10 —
12 44	» Աք Պունար »	9 18
1 24	» Ալփու Քէօյ »	8 46
2 4	» Պէյլիք Ախուր »	7 58
3 9	» Սարիքէօյ »	7 1
3 58	» Պիչէր »	6 4
4 35	» Սաքարիէ »	5 27
5 9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	5 —
6 3	» Պօլաթլը »	4 16
7 21	» Մալը Քէօյ »	2 49
8 15	» Սէնճան Քէօյ »	1 47
9 —	ժմն. Էնկիւրիւ մկն.	1 —
իրկն.		առտ.

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու ժ. վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 324 խառն Իրկն. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու ժ. վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 323 խառն Իրկն. ժ. վ.
1 5	11 15	մկն. Ալայունտ ժմն.	12 30	10 35
1 25	11 35	ժմն. Քէօթահիա մկն.	12 10	10 15

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ՊԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 426 խառն Առտու ժ. վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. խառն Իրիկն. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 425 խառն Իրիկն ժ. վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. խառն Առտու ժ. վ.
6 16		մկն. Ատա-Պազար ժմն.	4 54	
6 34		ժմն. Համիտիէ մկն.	4 36	

48—50